

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Helsinki kokous- ja kongressikaupunkina ennen ja nyt

Harpf, Sanna

2013 Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Kerava

Helsinki kokous- ja kongressikaupunkina ennen ja nyt

Sanna Harpf
Matkailun koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2013

Sanna Harpf

Helsinki kokous- ja kongressikaupunkina ennen ja nyt

Vuosi 2013 Sivumäärä 40

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tarkastella Helsingin kokous- ja kongressialan historiaa ja kehitystä vuodesta 1975 aina vuoteen 2012. Tutkimuksella haluttiin selvittää, miten ala on kyseisenä aikavälinä muuttunut. Lisäksi pyrittiin selvittämään, millaisia ovat merkittävät kongressit alalla pitkään työskennelleiden mielestä. Aiheesta ei ole aikaisemmin tehty opinnäytetöitä. Historiapainotteiset opinnäytetyöaiheet ovat muutenkin vähemmistönä Theseustietokannassa. Historian tutkiminen olisi kuitenkin tärkeää, sillä historian kautta voidaan selvittää nykyajan ilmiöitä ja ratkaisuja.

Opinnäytetyön teoriaosuus käsittelee kokous- ja kongressialaa yhtenä matkailun osa-alueena. Lisäksi käsitellään lyhyesti alan historiaa sekä kongressialan yleisimpiä käsitteitä ja kuvaillaan Helsingin nykytilaa kokouskaupunkina. Helsingissä toimivat kokousalan keskeisimmät organisaatiot esitellään myös lyhyesti. Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimusmenetelmällä käyttäen puolistrukturoituja haastatteluja. Työtä varten haastateltiin henkilökohtaisesti kuutta pitkään kokous- ja kongressialalla työskennellyttä henkilöä. Yksi haastatteluista suoritettiin sähköpostitse. Haastateltaville esitettiin kymmenen kysymystä samassa järjestyksessä ja he saivat kysymykset ennen varsinaisia haastatteluja. Haastattelut taltioitiin ja litteroitiin.

Tulokset on jaettu kolmeen teemaan: kokous- ja kongressialan muuttuminen, tapahtumapaikat ja kongressit. Tutkimuksen mukaan kokous- ja kongressiala on muuttunut paljon viimeisten 40 vuoden aikana, mikä oli odotettavissa oleva tulos. Tulokset kuitenkin valottavat alalla tapahtuneita konkreettisia muutoksia. Lisäksi selvisi, miten ammattilaiset määrittelevät tärkeät kongressit. Kongressin järjestämiseen Helsingissä nimettiin useita syitä, mutta parhaimman kuvan asiasta saisi tutkimalla eri järjestöjen haku- ja valintakriteerejä. Tämän opinnäytetyön haastateltavista kukaan ei edustanut järjestöä, joten tulokset ovat siltä osin enemmänkin suuntaa antavia.

Tulokset eivät kata koko Helsingin kokous- ja kongressialaa, mutta niiden kautta syntyy varsin hyvä kuva alan kehittymisestä. Kaupungin kokousalan tulevaisuus näyttääkin vastaajien mielestä hyvältä, kunhan alaan ymmärretään panostaa. Helsingin pysyminen maailman suosituimpien kongressikaupunkien parhaimmiston joukossa vaatii niin henkilöresursseja kuin investointejakin.

Asiasanat: kokousmatkailu, kokoustilat, muistitieto, Helsinki

Sanna Harpf

Helsinki as a Congress City Before and Now

Year	2013	Pages	40
------	------	-------	----

This Bachelor's thesis examines the history of Helsinki as a congress city from 1975 to 2012. The primary purpose was to describe how the meetings industry has developed during that time and how industry veterans define important congresses. This kind of research has not been conducted before. Historical topics in general are in minority when viewing thesis topics in universities of applied sciences. However, studying history is important when defining modern phenomena and solutions.

The thesis contains a theory section and an empirical section. Meetings industry is considered as a part of tourism industry. The theoretical part concentrates on the history of meetings as well as the present state of Helsinki as a congress city. The key players of the industry in Helsinki are also briefly introduced. The study was based on qualitative methods by interviewing six persons, each of which had several years of industry experience. One of the interviews was conducted by e-mail and the others face to face. Ten questions were posed to the interviewees in the same order. The questions were provided to the interviewees beforehand via e-mail.

The results have been divided into three parts: changing of the meetings industry, venues and congresses. Meetings industry has obviously changed a lot during the past four decades. Although transformation was obvious even before conducting the research, the results illustrate concrete changes in the industry. In addition, it was shown how the industry veterans define important congresses. Several reasons why congresses come to Helsinki was mentioned but it would need a more thoughtful research about the selecting criteria of different associations. Since none of the interviewees represented association, are results indefinite.

Although the results do not entirely encompass the meetings industry in Helsinki they sum up the development of the industry. The future of the meetings industry seems to be quite good according to interviewees as long as organizations understand to invest in the industry. Both people and economic resources are needed to maintain Helsinki as one of the leading congress cities in the world.

Keywords: meetings industry, conference facilities, memory knowledge, Helsinki

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Kokous- ja kongressimatkailu	7
2.1	Kongressien ja kokouksien historiaa	7
2.2	Kongressialan käsitteitä	9
2.2.1	Kongressi ja konferenssi	9
2.2.2	Konventti, seminaari ja symposium	10
2.2.3	UIA ja ICCA	10
2.2.4	DMC ja PCO	11
2.2.5	Destinaation eli kohteen valinta	12
3	Helsingin kehittyminen kokous- ja kongressikaupunkina	13
3.1	Tilastoja Helsingin kongressimäärien kehittymisestä	13
3.2	Keskeisiä toimijoita Helsingin kokous- ja kongressialalla	15
3.2.1	Finland Convention Bureau	15
3.2.2	Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto, kongressiyksikkö	17
3.2.3	Matkailun edistämiskeskus (MEK)	17
4	Tutkimuksen toteutus	18
4.1	Laadullinen tutkimus	18
4.2	Tutkimuksen tekeminen ja aineiston kerääminen	19
5	Tutkimustulokset	20
5.1	Kokous- ja kongressialan muuttuminen	21
5.2	Tapahtumapaikat	22
5.2.1	Finlandia-talo	23
5.2.2	Messukeskus	24
5.2.3	Marina Congress Center	25
5.2.4	Paasitorni	25
5.3	Kongressit	26
5.3.1	Etyk - Helsinki kongressikaupunkien maailmankartalle	26
5.3.2	Kongressien syitä tulla Helsinkiin	28
5.3.3	Kongressien merkittävyys	29
5.3.4	Helsingin tulevaisuus kokous- ja kongressikaupunkina	30
6	Johtopäätökset	31
7	Opinnäytetyöprosessin arviointi	33
	Lähteet	35
	Kuviot	38
	Liitteet	39

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin Helsingin kongressien historiaa ja sitä, miten kokous- ja kongressiala on muuttunut vuosien 1975 ja 2012 välisenä aikana. Lisäksi pyrittiin selvittämään, millaisia ovat merkittävät kongressit alan ammattilaisten mielestä. Opinnäytetyö tehtiin Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimistolle.

Opinnäytetyön teoriaosuus käsittelee kokous- ja kongressialaa yleisesti sekä sitä, millainen kokouskaupunki Helsinki on nykyään. Lisäksi käydään lyhyesti läpi kokoustamisen historiaa sekä muutamia olennaisia kokous- ja kongressialaan liittyviä termejä. Alan ammattitermit johdetaan alalla lähes poikkeuksetta englannin kielisistä sanoista. Empiirinen osa puolestaan käsittelee tutkimuksen tekoa ja tutkimustuloksia.

Työssä pyrittiin saamaan vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin: kuinka kongressiala on muuttunut vuosien 1975 ja 2012 välisenä aikana ja millaisia ovat merkittävät kongressit alalla pitkään työskennelleiden mielestä. Näiden kahden tutkimuskysymyksen lisäksi haettiin vastausta myös siihen, mitkä kongressit ovat jääneet haastateltaville mieleen ja mikä on heidän käsityksensä syistä, joiden vuoksi kongressit tulevat Helsinkiin. Tutkimus suoritettiin kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimusmenetelmällä haastatteleamalla kuutta henkilöä, jotka ovat pitkään työskennelleet Helsingin kokous- ja kongressialalla. Lähteinä käytettiin paljon kirjoja, mutta arvokkaimmat tiedonjyvät ovat niin sanottua ´hiljaista tietoa´, jota ei välttämättä ole kirjoitettu alaa käsitteleviin teoksiin.

Opinnäytetyön aihe on historiapainotteinen, sillä kokous- ja kongressialan historiasta ei Theeus-tietokannan mukaan ole kirjoitettu yhtään opinnäytetyötä. Kyseessä on kuitenkin vain pintaraapaisu Helsingin kongressialan historiaan, sillä aihe on erittäin laaja ja monimuotoinen. Työn tarkoituksena ei ollut tyhjentävän historiikin teko, vaan pikemminkin tarkoituksena oli selvittää, miten kokous- ja kongressiala on Helsingissä viime vuosikymmeninä muuttunut.

2 Kokous- ja kongressimatkailu

Kokous- ja kongressimatkailu, englanninkieliseltä termiltään meetings industry, on yksi liikematkailun muodoista. Muita liikematkailun muotoja ovat tavalliset liikematkat, messu- ja näyttelymatkat sekä incentive- eli kannustematkat. Harva liikematkka kuitenkaan on selkeästi jotakin tiettyä edellä mainittua tyyppiä, sillä matkoissa on usein piirteitä useammasta eri liikematkatyypistä. Toisinaan on tosin vaikeaa vetää selkeää rajaa vapaa- ja liikematkan välille, sillä sama matka voi palvella molempia tarkoituksia. (Verhelä 2000, 16.)

Liikematkailussa yhdistyvät kaikki ne matkat ja matkustusmuodot, joiden tarkoitus liittyy matkustajan työhön tai mielenkiinnosta ammattiin. Nämä matkat saattavat olla tärkeitä työn varsinaisen suorittamisen kannalta tai ne mahdollistavat työntekijän oppimaan tehokkaampia toimintatapoja. Toisaalta liikematkka saattaa olla palkinto hyvin tehdystä työstä. Liikematkailu voidaan jakaa viiteen eri osa-alueeseen: yksittäiset liikematkat, kokoukset ja kongressit, messut, kannustematkat ja yritysten vieraanvaraisuus. Yksittäisiä liikematkoja tekevät esimerkiksi poliitikot ja journalistit, joiden työ vaatii matkustamista työn suorittamiseksi. Erilaisia kokouksia ja tapaamisia järjestävät niin yritykset kuin järjestökin kommunikoinnin helpottamiseksi. Messuille yritykset lähettävät myyntihenkilöstöään myymään ja markkinoimaan tuotteitaan, kun taas yritystapahtumiin kutsutaan viihtymään potentiaaliset ja uskolliset asiakkaat. Kannustematkat ovat usein palkintoja hyvin tehdystä ja ne suuntautuvat ylellisiin ja vetovoimaisiin paikkoihin. (Davidson & Cope 2003, 3.)

Verhelän (2000, 18) mukaan kokous- ja kongressitoiminta luetaan liikematkailun muodoksi silloin, kun tilaisuus järjestetään yrityksen ulkopuolella ja sen toteuttamiseen tarvitaan perinteisiä matkailun eri osa-alueiden palveluita. Useimmiten toteuttamiseen tarvitaan myös kokous- ja kongressialan ammattilaisten tuottamia organisointipalveluita. Kokousmatkailusta puhuttaessa tarkoitetaan matkailua, johon kuuluu kongressiin tai kokoukseen osallistuminen. Tilaisuus, johon matkan aikana osallistutaan, voi olla joko muutamalle ihmiselle tarkoitettu pienimuotoinen kokous tai sadoille, jopa tuhansille, tarkoitettu kongressi. Myös tilaisuuden kesto voi vaihdella muutamasta tunnista viikkoon.

2.1 Kongressien ja kokouksien historiaa

Kokoontumiset, kokoukset, tapahtumat ja kaikenlaiset konventit ovat olleet osa ihmisten elämää kautta historian. Arkeologit ovat löytäneet muinaisten kulttuurien jäljiltä kokouspaikkojen raunioita, joihin kansalaiset olivat voineet kokoontua keskustelemaan yhteisistä asioista, kuten hallitsemisesta, sodista, metsästyksestä tai heimon juhlista. Ihmiskunnan asettaututtua aloilleen pysyvän asutuksen kehittymisen myötä, jokaisessa kaupungissa ja kylässä oli

yleinen kokoontumispaikka, kaupungin tori, jossa ihmiset saattoivat tavata, puhua ja juhlia. (Fenich 2008, 15.)

Vielä 1950-luvulla ei ollut montakaan henkilöä, jotka olisivat tunteneet termin 'kokous- ja kongressiala'. Vasta viimeisten 50 vuoden aikana räjähdysmäisesti lisääntynyt kokoustoiminnan laaja kirjo ja matkailun globaali laajeneminen ovat johtaneet kokous- ja kongressimatkailun kehittymiseen. Ala on kehittynyt palvelemaan niitä, jotka matkustavat kokoontuakseen samat mielenkiinnon kohteet jakavien ihmisten kanssa. Viime aikoina kokous- ja kongressimatkailusta on tullut olennainen osa ihmisten välistä kommunikaatiota. (Davidson & Cope 2003, 71.)

Järjestettyjen kokousten historia juontaa juurensa paljon kauemmas kuin 1950-luvulle, jolloin nykyaikainen kokous- ja kongressimatkailu alkoi kehittyä. Muinaisessa Roomassa järjestettiin valtavia urheilutapahtumia ja juhlia Colosseumissa, olympialaisista puhumattakaan. Jonkunhan täytyi organisoida nekin tapahtumat. Strategisista ja diplomaattisista syistä järjestettyjä muodollisia kokouksia on myös järjestetty kautta aikain. Esimerkiksi vuonna 1814 Wienin kongressissa luotiin uudelleen Euroopan valtioiden rajat Napoleonin sotien jälkeen ja vuonna 1822 Veronan kongressissa kokoonnuttiin keskustelemaan Euroopan sotilaallisesta strategiasta. Edellä mainitut ovat vain esimerkkejä siitä, kuinka kokouksilla on ollut tärkeä rooli Euroopan poliittisessä elämässä jo lähes 300 vuoden ajan - ja on edelleen. Vähemmän mahtailevana esimerkkinä varhaisesta kokoustamisen kulttuurista voidaan mainita kauppiaiden ja akateemisten ammattikuntien vakiintuneet kokoustamispaikat englantilaisissa kylpyläkaupungeissa, kuten Bathissa, Buxtonissa ja Cheltenhamissa. Edellä mainituissa kaupungeissa tarjottiin kokoushuoneita liike-elämän tarkoituksiin jo 1800-luvulla. Samoihin aikoihin myös englantilaiset yliopistot alkoivat tarjota suuria kokoustilojaan sekä kokoustamis- että viihdekäyttöön. (Fenich 2008, 15; Davidson & Cope 2003, 71; Rogers 2004, 3.)

Nykyaikaisen kokous- ja kongressimatkailualan juuret ovat siis aikaisempina vuosisatoina järjestetyissä uskonnollisissa ja poliittisissa kongresseissa. Niitä seurasivat 1900-luvun alussa liiketapaamiset ja, etenkin Yhdysvalloissa, kauppiaiden ja ammattijärjestöjen kokoukset. Alan kehittyminen ja tunnistaminen omaksi toimialakseen on kuitenkin varsin tuore ilmiö: 1960-luvulla investointi kokous- ja kongressijärjestämiseen ja alan infrastruktuuriin nousi tasaisesti vain kiihtyäkseen vielä rajumpaan nousuun 1990-luvulla. Nykyään kokous- ja kongressimatkailu on maailmanlaajuinen toimiala ja erittäin tärkeä matkailun osa-alue. Fenich (2008, 19) kertoo, että esimerkiksi vuoden 2005 Meetings & Conventions -lehden mukaan maailmassa järjestettiin 1 243 600 yritys-, järjestö- ja muun alan kokousta. Luku on vaikuttava, oli tilastoihin kerättyjen kokouksen määritelmä mikä tahansa. (Rogers 2004, 4-7.)

2.2 Kongressialan käsitteitä

Kokous voidaan määritellä ihmisten kokoontumiseksi ja kyseessä voi olla ihan vain yksinkertainen aamupalaveri tai useita päiviä kestävä tapahtuma useissa eri tiloissa. Pää tarkoitus on yhdessä päättää, tiedottaa, keskustella tai valita henkilöitä eri tehtäviin. Tietenkin samassa kokouksessa voidaan myös tehdä näitä kaikkia. (Rautiainen & Siiskonen 2003, 24.)

Kokous on tilaisuus, johon ihmiset kokoontuvat käsittelemään yhteisiä asioita. Kokoustyyppejä on monenlaisia ja ne vaihtelevat sen mukaan, kuinka suuria tapahtumat ovat ja missä ne pidetään. Termit myös vaihtelevat maanosittain: esimerkiksi suuri kokous on Englannissa konferenssi (engl. conference), Yhdysvalloissa konventti (engl. convention) ja Euroopassa kongressi (engl. congress). (Swarbrooke & Horner 2001, 5; Verhelä 2000, 19.)

Tämän opinnäytetyön myöhemmissä luvuissa sanoilla "kokous" ja "kongressi" katetaan niin symposium, konferenssi, konventti, seminaari kuin kaikki muutkin erikokoisia kokouksia tarkoittavat termit. Tämä sen vuoksi, että alan kokouksia merkitseviä sanoja on niin paljon, ettei niiden kaikkien luetteleminen ole mielekästä jokaisella kerralla kokous- ja kongressisanojen yhteydessä.

2.2.1 Kongressi ja konferenssi

Kongressi järjestetään säännöllisin väliajoin jonkin tietyn asian käsittelemistä varten. Osanottajia useiden päivien mittaisissa kongresseissa voi olla satoja tai jopa useita tuhansia. Järjestämistiheys on useimmiten määrätty ennalta: kongressi voi olla joko vuosittain tai harvemmin järjestettävä. Useimpia kansainvälisiä kongresseja ei järjestetä joka vuosi, kun taas kansallisia saatetaan järjestää vuosittain. (Rautiainen & Siiskonen 2003, 25.)

Verhelä (2000, 19) puolestaan määrittelee kongressin aihelähtöisenä kokoontumisena, joka koostuu useammista istunnoista ja jolta puuttuu konkreettinen päämäärä. Istuntojen ohella myös sosiaalinen ohjelma on tärkeä osa kongressia. Kansallisen tai kansainvälisen kongressin osanottajat ovat tietyn ammatti- tai tieteenalan edustajia.

Konferenssi-termi viittaa pienempään tapaamiseen kuin mistä kongressissa on kyse. Konferensseja voidaan käyttää eräänlaisina työvälineinä niin yrityksissä, erilaisissa organisaatioissa, järjestöissä tai tieteellisissä ja kulttuurisissa piireissä. Konferensseissa voidaan keskustella, neuvotella, vaihtaa mielipiteitä, välittää viestejä tai vaikka väitellä jostakin määrätystä asiasta. Useimmat konferenssit ovat oppimista ja koulutusta varten, minkä vuoksi niissä usein julkaistaan alan tutkimuksia ja jaetaan tietoa. Osallistujilta vaaditaan usein aktiivisuutta tapaamisen aikana. (Rogers 2004, 16.)

Rogers toteaa (2004, 16) konferenssin eroavan kongressista siinä, että kyse on kooltaan pienemmästä kokoontumisesta. Verhelän (2000, 19) mukaan kyseessä on päämäärähuinen, yksi-istuntoinen neuvottelutilaisuus. Neuvottelujen tukena voi olla esimerkiksi asiantuntijoiden selvityksiä. Rautiainen ja Siiskonen (2003, 25) puolestaan täsmentävät konferenssissa olevan kyse kokouksesta, joka on järjestetty keskustelua, asioiden selvittämistä, ongelmanratkaisua tai konsultointia varten. Lisäksi he toteavat, kuten Verheläkin, että konferenssilla on selkeät tavoitteet.

2.2.2 Konventti, seminaari ja symposium

Convention eli suomalaisittain konventti, on virallinen ja päämäärähuinen kokous, jonka tuloksena syntyy julkinen tiedonanto. Konventteja ovat esimerkiksi poliittiset ja lainsäädäntöelimen tai talouselämän ryhmittymien yleiset ja viralliset kokoukset, joissa pyritään saamaan aikaan yksimielisyys osanottajien kesken. Tosin Yhdysvalloissa konventti tarkoittaa lähinnä kansallisia liikemieskokouksia, joissa on kaupallisia näyttelyitä ja keskustelutilaisuuksia. (Rautiainen & Siiskonen 2003, 25; Verhelä 2000, 19.)

Seminaari puolestaan on yksittäinen kokous tai kokousten sarja aihepiiristä kiinnostuneille asiantuntijoille. Tarkoituksena on kokoontua yhteen oppimaan uutta ja jakamaan tietoa ja taitoja. Verhelä puolestaan kuvailee seminaaria luentomaisena kokoontumisena, jossa puheenjohtaja johtaa keskustelua. Seminaari voi olla suunnattu joko suurelle yleisölle tai vain rajatulle ryhmälle. (Rautiainen & Siiskonen 2003, 27; Verhelä 2000, 19.)

Asiantuntijakokoontuminen, jossa asiantuntijoilla on mahdollisuus esitellä saavutuksiaan joko tieteen tai taiteen alalla, on nimeltään symposium. Ne tarjoavat myös mahdollisuuden vaihtaa kokemuksia ja mielipiteitä puheenjohtajan johdolla. Symposiumissa asiantuntijat esitelivät määrätystä aiheista, minkä jälkeen niistä keskustellaan (Rautiainen & Siiskonen 2003, 27; Verhelä 2000, 19.)

2.2.3 UIA ja ICCA

UIA eli Union of International Associations on voittoa tavoittelematon, poliittisesti sitoutumaton ja itsenäinen järjestö, joka perustettiin vuonna 1907 Brysselissä. Järjestön tarkoituksena on kerätä ja jakaa luotettavaa tietoa kansalaisyhteiskunnasta ja säilyttää kattava informaatilähde kansainvälisistä järjestöistä, niiden aktiviteeteista ja kokoustoiminnasta. (UIA 2013.)

Vuodesta 1949 lähtien UIA on kerännyt maailmanlaajuisia tilastotietoa kansainvälisistä kokouksista ympäri maailmaa. Tilastot perustuvat UIA:n kongressiosaston keräämään, tietyt kri-

teerit täyttävään tietoon. Tilastoihin mahdollisesti kelpaavia kokouksia ja kongresseja yhdistää se, että ne ovat kansainvälisten kansalaisjärjestöjen tai hallitustenvälisten organisaatioiden järjestämiä tai sponsoroimia. (Rogers 2004, 11.)

ICCA eli International Congress and Convention Association on, kuten UIA, maailmanlaajuinen arvostettu kokous- ja kongressimatkailun järjestö, joka perustettiin vuonna 1963. Järjestö muun muassa ylläpitää menneiden ja tulevien kansainvälisten järjestökokousten tietokantaa, mikä mahdollistaa pitkän aikavälin vertailun ja trendien seurannan. Tavoitteena on kerätä tarkkaa tietoa kansainvälisistä järjestökokouksista, mutta aineisto on UIA:n tilastoihin verrattuna kvalitatiivisempaa. Vuonna 2013 ICCA:n verkostoon kuului yli 950 yritystä ja organisaatiota 88 maasta. (Davidson & Cope 2003, 73; Iccaworld 2013.)

2.2.4 DMC ja PCO

DMC eli destination management company on yritys, joka tarjoaa paikallista tietoa, taitoa ja resursseja yritys- ja järjestötapaamisiin: tapahtumajärjestäjät ehdottavat ja räätälöivät kohdemaan tai -kaupungin tarjonnasta asiakkaan tapahtumaan sopivan paketin. Tiivistäen voisi todeta, että DMC-yritykset hoitavat kaikki tapahtuman onnistumisen kannalta tärkeät järjestelyt kohteessa. Näitä elementtejä ovat muun muassa majoituksen järjestäminen delegaateille, kuljetukset lentokentältä hotellille tai hotellilta kokouspaikalle sekä mielenkiintoisten ekskursion ja vierailuohjelmien järjestäminen ennen tapahtumaa ja sen jälkeen. DMC:t toimivat usein yhteistyössä PCO-yritysten kanssa. (Fenich 2008, 187; Davidson & Cope 2003, 116.)

Professional congress organizer eli PCO on kongressin koordinaattori, kongressipalvelutoimisto, joka on erikoistunut kongressien järjestämiseen. PCO-yritykset hoitavat niin pienen kuin suurienkin kongressien järjestelyt toimeksiannosta ja auttavat tarvittaessa sekä markkinoinnissa että rahoituksen hankinnassa. (Verhelä 2000, 21.)

PCO on eräänlainen kongressin projektipäällikkö, jonka haltuun voidaan antaa myös monimutkaiset ja korkeatasoiset valtiolliset tapahtumat tiukkoine turvatoimineen ja protokollan noudattamisineen. Toisaalta voi olla, että PCO:n asiakas haluaa apua vain kongressinhakuprosessissa, tapahtumapaikan hankkimisessa tai vaikkapa sosiaalisten tapahtumien järjestämisessä. Riippuu hyvin paljon asiakkaasta, kuinka suuri rooli PCO:lla on. (Davidson ja Cope 2003, 114-115.)

2.2.5 Destinaation eli kohteen valinta

Kohteen eli destinaation valintakriteereistä olennaisin on sijainti. Tietenkin myös itse kokouspaikalla ja sen kapasiteetilla on suuri merkitys. Suuria, monen tuhannen delegaatin tapahtumia suunniteltaessa destinaation ja kokouspaikan valinta tehdään usein samalla kertaa, sillä kaikkien kokouspaikkojen kapasiteetti ei välttämättä riitä. Useimmiten kuitenkin päätetään ensin destinaatio, ottaen samalla huomioon, mistä kaikkialta delegaattit matkustavat ja mitä matkat maksavat. Vasta sen jälkeen aletaan miettiä mahdollista kokouspaikkaa. (Davidson & Cope 2003, 109-110.)

Se, kuinka tapahtumaan osallistuvat saavuttavat kohteen, on avainelementti. Melkein kaikissa tapauksissa destinaation saavutettavuuden nopeus, helppous ja matkustuskulut ovat tärkeämpiä kuin se, kuinka kaukaa delegaattit tulevat. Tästä syystä tehokas liikenneinfrastruktuuri on destinaation kannalta tärkeämpi ominaisuus kuin varsinainen geologinen sijainti. Asia erikseen ovat tietenkin poliitikkojen tai armeijan luottamukselliset tai keskustelunaiheiltaan arat kokoukset, jolloin saatetaan nimenomaan haluta medialta ja yleisöltä eristyksissä oleva kokouspaikka. Etenkin suorat lennot vaikuttavat yleensä olennaisesti destinaation valintaan - tai välttämättä jättämiseen. Osallistujat eivät ole kiinnostuneita pitkistä odotuksista lentokentillä kohteeseen päästäkseen. (Davidson & Cope 2003, 110.)

Käsitys siitä, millainen mielikuva ihmisillä on destinaatiosta, vaikuttaa usein kohteen valintaan. Destinaatio, jolla ei ole vahvaa mielikuvaa tai mikä pahempaa, jolla on negatiivinen mielikuva ihmisten mielissä, joutuu kamppailemaan pysyäkseen alalla. Mielikuviiin voidaan toki vaikuttaa monin eri tavoin ja henkilökohtaisillakin kokemuksilla paikasta on merkitystä. Vahvimmin mielikuviiimme vaikuttaa media kuvien, uutisten ja reportaasien kautta. Järjestökokouksia järjestettäessä puolestaan destinaation herättämään mielikuvaan saattaa vaikuttaa se, viettäisivätkö järjestäjät kohteessa myös lomansa. Järjestöasiakkaat, toisin kuin yrityksen työntekijät, osallistuvat kokouksiin usein omalla vapaa-ajallaan ja joskus myös omakustanteisesti. (Davidson & Cope 2003, 111-112.)

Viimeinen, muttei vähäisin destinaation valintaan vaikuttava kriteeri on usein se, kuinka paljon rahallista tukea destinaatio saa omilta paikallisilta tai kunnallisilta toimijoilta, jotta tapahtumajärjestäjät valitsisivat juuri tietyn kohteen. Tämä subventio eli avustus voi saada erilaisia muotoja rahallisesta kannustamisesta aina kokouspaikan vuokran poistamiseen tai kaupungin tarjoamaan ilmaiseen vastaanottoon delegaateille. (Davidson & Cope 2003, 112.)

3 Helsingin kehittyminen kokous- ja kongressikaupunkina

Helsinki on Suomen johtava kokous- ja kongressikaupunki, joka sijoittui vuonna 2012 UIA:n (Union of International Associations) tilastoissa 25 maailman parhaan kongressikaupungin joukkoon sijalle 14. Vertailussa on mukana yli 1 300 kaupunkia. Kaupungissa järjestetään joka vuosi noin 100 kansainvälistä järjestökongressia ja lisäksi runsaasti niin kotimaisia kuin kansainvälisiä seminaareja, yrityskokouksia, tapahtumia ja teemapäiviä. (Helsingin kaupunki 2012b.)

Pääkaupungissa järjestettävien kongressien keskimääräinen koko on noin 220 osallistujaa, mutta suurimmat kongressit ovat olleet jopa 7 000 delegaatin kongresseja. Kongressidelegaatit viipyvät Helsingissä noin 4,4 vuorokautta, mikä on yli kaksi kertaa pitempi aika kuin vapaaajan matkustajilla. Lisäksi vieraat käyttävät rahaa noin 210 euroa vuorokautta ja henkilöä kohden. (Helsingin kaupunki 2012c.)

Kokouskaupunkina Helsinki on omaleimainen idän ja lännen kohtausta paikka, joka on helposti saavutettavissa eri puolilta maailmaa. Kaupungin vahvuuksia ovat Helsingin kaupungin kongressitoimiston mukaan muun muassa ensiluokkaiset kokoustilat ja korkeatasoiset hotellit sekä ammattitaitoiset palveluntuottajat. Myös turvallisuus, luonto, meri ja tilan tuntu sekä ihmiset ja kulttuuri luetaan Helsingin vahvuuksiksi. (Visithelsinki 2013.)

Helsingissä yhdistyvät niin pääkaupungin laaja tarjonta kuin pikkukaupungin inhimillisyys, sillä maailman muihin pääkaupunkeihin verrattuna Helsinki on verrattain pieni. Liikkuminen kaupungissa on helppoa ja joukkoliikenteen luotettavuus maailman kärkiluokkaa (HSL 2011). Myös kansainvälisen lentokentän läheisyys, 19 kilometriä Helsingin keskustasta, takaa hyvät kulkuyhteydet kaikkialta maailmasta. Helsinki-Vantaan lentokenttä on saanut positiivista huomiota maailmalla, kun vuonna 2011 Priority Pass -asiakkaat valitsivat Finnair Loungen maailman parhaaksi loungeksi. (Helsingin kaupunki 2012a; Visithelsinki 2013.)

3.1 Tilastoja Helsingin kongressimäärien kehittymisestä

Kongressien ja kokousten osanottajamäärien kehitystä ja taloudellisia vaikutuksia tilastoidaan sekä koko maan tasolla että alueittain. Finland Convention Bureau eli FCB ylläpitää tietokantaa kansainvälisistä järjestökokouksista ja -kongresseista. Esimerkiksi vuonna 2012 Suomessa järjestettiin 635 kansainvälistä järjestökongressia, näistä 254 Helsingissä. Kongresseihin osallistui koko maassa yli 77 200 osanottajaa. Helsingin osalta luku oli noin 40 790. (MEK 2013b.)

Kuviosta 1 voidaan nähdä, kuinka vuosi 2012 osoittautui ennätysvuodeksi kansainvälisten järjestökokouksien osalta Helsingissä. Osaltaan suurta piikkiä tilastossa saattaa selittää se, että

Helsinki oli vuonna 2012 maailman designpääkaupunki eli World Design Capital. Toisaalta kongressien tilastointiin panostettiin enemmän kyseisenä vuonna palkkaamalla Helsingin kongressitoimistoon tilastointia hoitava henkilö. Kuvioiden 1 ja 2 sisältämät luvut eivät kuitenkaan ole suoraan verrannollisia toisiinsa, sillä tilastojen keräämiseen on eri vuosina käytetty eri kriteerejä. Tämä osaltaan selittää suurta eroa vuosien 2002 ja 2012 välillä niin kongressien lukumäärän kuin osanottajalukujen välillä.

Kansainvälisen kongressin kriteerit Suomessa - ja Helsingissä - ovat vaihtuneet tilastoinnin aikana ainakin kolmeen otteeseen. Vuosina 2000-2003 kriteerit olivat:

- vähintään 30 osanottajaa
- osanottajia vähintään neljästä eri maasta
- vähintään 40 % osanottajista on ulkomailta ja
- tapahtuman kesto on vähintään kaksi päivää. (MEK 2013a.)

Vuodesta 2004 alkaen kansainvälisen kongressin määritelmän mukaan tilastoon kelpasivat kongressit ja järjestökokoukset, joissa oli kymmenen osanottajaa vähintään kolmesta eri maasta. Lisäksi ulkomaisia osanottajia piti olla vähintään 40 prosenttia. Keston piti olla vähintään yksi päivä eli käytännössä yli neljä tuntia. Vuonna 2009 kriteerit muuttuivat jälleen hie- man ollen voimassa toistaiseksi:

- vähintään kymmenen osanottajaa
- osanottajia vähintään kahdesta eri maasta
- vähintään 20 % osanottajista ulkomailta ja
- kesto vähintään yksi päivä (vähintään neljä tuntia). (MEK 2013a.)

Kuvio 1. Kansainväliset kongressit Helsingissä 2002-2012. (MEK 2013a.)

Kuvio 2. Kansainvälisten kongressien osallistujamäärät Helsingissä. (MEK 2013a.)

3.2 Keskeisiä toimijoita Helsingin kokous- ja kongressialalla

Keskeisiä toimijoita Helsingin kokous- ja kongressialalla ovat muun muassa Helsinki Convention Bureau eli Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimiston kongressiyksikkö, Finland Convention Bureau ja Matkailun edistämiskeskus (MEK). Tietenkin Helsingissä on myös muita kokous- ja kongressialalla toimijoita, kuten lukuisia PCO-toimistoja.

Suomen kokous- ja kongressiala alkoi kehittyä vasta 1970-luvulla, vaikka ihmiset olivat matkustaneet kokouksiin ja kongresseihin myös paljon aikaisemmin. Varsinkin vuonna 1975 järjestetty Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous (Etyk) vauhditti alan kehitystä Suomessa ja nosti myös Helsingin kongressikaupunkien maailmankartalle. Seuraavissa luvuissa esitellään Helsingin keskeisimpiä ja näkyvimpiä kokous- ja kongressialan toimijoita.

3.2.1 Finland Convention Bureau

Finland Convention Bureaun eli FCB:n historia juontaa juurensa vuoteen 1974, jolloin perustettiin Helsingin kongressitoimisto ry. Ennen tätä Helsingin kokous- ja kongressitoiminnan järjestelyt kuuluivat kaupungin matkailutoimiston työnkuvaan. Yhdistys toimi aluksi Hotel Inter-Continentalin tiloissa. Kongressitiloina markkinoitiin silloin lähinnä Finlandia-taloa ja Espoon Dipolia. Kongressien järjestelytehtäviä hoiti 1970-luvulla useampikin taho: Dipoli, Matkatoimisto Area, Suomen matkatoimisto, Matkayhtymä, Matkatoimisto Kaleva, Travek ja Hotel Marketing. (Lindberg 2011, 72; Salokorpi 2000, 14.)

Toimisto kansainvälistyi vähitellen ja oli mukana muun muassa Etyk-kokouksen järjestelyissä vuonna 1975. Myös Helsingin maine kongressikaupunkina kasvoi, mutta markkinointimateriaali, tiedotteet, matkat ulkomaille sekä vieraiden tuominen Suomeen kasvattivat toimiston kustannuksia. Vielä tuolloin suomalaiset matkustivat kongresseihin isoissa ryhmissä. 80-luvun alussa perustettiin työryhmä Finnish Convention Bureau, joka teki esityksen yhdistyksen nimen, toiminta-ajatuksen ja sääntöjen muuttamisesta. Helsingin kongressitoimisto ry muuttui vuonna 1982 Helsinki-Finland Congress Bureauksi. (Lindberg 2011, 72; Lindberg 2013.)

Helsinki-Finland Congress Bureau ry eli H-FCB -yhdistyksen toiminta oli valtakunnallista ja sen jäsenyyttä tarjottiin kaupungeille, joiden palvelukapasiteetti riitti vähintään 300 hengen suuruisille kongresseille. Kahdenkymmenen vuoden kuluttua H-FCB:n toiminnan aloittamisesta yhdistyksen jäsenmäärä oli kipunut yli 70:een ja kaupunkeja oli mukana 13. Toiminta keskityi ennen kaikkea kansainvälisten järjestökongressien hankkimiseen ja osanottajamäärien kasvattamiseen. Lisäksi toimisto markkinoi, auttoi suomalaisia kongressien hakuprosessissa, tiedotti, tilastoi, tutki ja koulutti. Vuonna 2002 yhdistyksen nimeä päätettiin yksinkertaistaa ja muuttaa enemmän valtakunnallista toimintaa kuvaavaksi: Finland Convention Bureau ry (FCB) näki päivänvalon. (Lindberg 2011, 72-73.)

Vuonna 2008, FCB:n pitkäaikaisen toimitusjohtajan Tuula Lindbergin jäädessä eläkkeelle, toimistossa työskenteli kahdeksan henkilöä. Muutaman vuoden päästä tästä, FCB:n toiminta siirtyi Matkailun edistämiskeskuksen alaisuuteen ja työntekijöiden määrä väheni kolmeen. (Lindberg 2013.)

FCB:n tehtävänä on markkinoida Suomea kongressimaana ja kehittää suomalaisten kongressipalvelujen laatua tarjoamalla niin asiantuntemusta kuin koulutusta. Toiminnan tarkoituksena on myös hankkia kansainvälisiä järjestökokouksia ja -kongresseja Suomeen. FCB myös avustaa käytännön järjestelyissä. Toimiston tehtävänä on myös tilastoida kaikki Suomessa järjestetyt kansainväliset kongressit ja välittää ne ICCA:n ja UIA:n kansainvälisiin tilastoihin. (Rautiainen & Siiskonen 2003, 50.)

FCB on kansallinen organisaatio, joka toimii kokous- ja tapahtuma-alalla. Tarkoituksena on antaa maksutonta palvelua ja neuvoja tapahtuman tai kokouksen suunnittelussa. Toimiston työntekijät tarjoavat ratkaisuja asiakkaan ongelmiin tapahtuman järjestämisessä, oli sitten kyseessä kongressin kutsumateriaali tai osallistujien vastaanottaminen. FCB tarjoaa apuaan myös, kun on tarve löytää tapahtumalle sopiva järjestäjä, kaupunki, paikka tai majoitus. Myös kuljetusten ja ravintolapalvelujen räätälöinti asiakkaan tarpeiden mukaan on mahdollista. (Headquarters Magazine 2013, 11.)

3.2.2 Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto, kongressiyksikkö

Helsingin nykyinen kongressiyksikkö perustettiin vuonna 2001 ja on kaupungin omistuksessa. Perustettaessa yksikössä oli vain kaksi työntekijää: kongressipäällikkö Leena Sipilä ja markkinointisihteeri Ines Antti-Poika. Silloin kongressiyksikön tehtävänä oli markkinoida Helsinkiä enemmänkin ehkä yrityskokousten ja kannustematkojen kohteena, kun nykyään painopiste on järjestökongresseissa. Vuonna 2013 yksikön työntekijämäärä on kaksinkertaistunut alkuperäisestä kahdesta neljään henkilöön. Yksikön rooli alalla on 12 vuoden jälkeen vahvistunut ja siitä on tullut täyden palvelun convention bureau. (Antti-Poika 2013.)

Helsingin kaupungin kongressitoimisto tarjoaa maksuttomia palveluita kansainvälisten kongressien ja järjestökokouksien järjestäjille. Tarkoituksena on auttaa niin kongressin hakuprosessissa kuin kokoustilojen, sopivien kumppanien ja palveluntuottajien valinnassa. Toimisto auttaa järjestäjiä löytämään Helsingin parhaat puolet, jotta kaupunki jäisi osallistujille mieleen uutena ja erilaisena elämyksenä. (Kongressiyksikkö 2013.)

Helsingin kongressitoimiston toimintamuotoihin kuuluu muun muassa avustaminen kongressin kutsuvaiheessa ja kutsukansion mahdollinen laadinta. Lisäksi toimistosta saa apua tutustumisvierailun järjestämisessä ja kongressin suunnittelussa. (Rautiainen & Siiskonen 2003, 51.)

3.2.3 Matkailun edistämiskeskus (MEK)

Matkailun edistämiskeskus toimii Suomen matkailullisen imagon kehittäjänä maailmalla. Käytännössä kyse on markkinoinnista, jossa painotetaan eri toimenpiteitä sen mukaan, mikä on Suomen tunnettuus kyseisessä maassa ja kuinka paljon mediamainonta maksaa. Markkinointiin osallistuvat eri alojen yritykset, vienninedistäjät, lähetystöt sekä Finpro. MEK:n toimenkuvaan kuuluu myös uuden tiedon hankinta markkinoilta sekä kohderyhmien ja trendien tunteminen. Hankittu tieto analysoidaan ja välitetään matkailuelinkeinon käytettäväksi. Tietoa hankitaan yhteistyössä tutkimuslaitosten, matkanjärjestäjien, kansainvälisten järjestöjen, Finpron ja edustustojen kanssa. (MEK 2013c.)

MEK:n tärkeänä tehtävänä on myös kehittää valtakunnalliseen matkailustrategiaan liittyviä teemahankkeita sekä valmistella ja koordinoita niitä toteutusvaiheessa. Matkailukeskusten tuotekehityshankkeisiin ja alueellisten matkailustrategioiden ja -ohjelmien laadintaan osallistuminen on myös yksi MEK:n tärkeistä tehtävistä. Toiminta rahoitetaan pääosin valtion budjetista. (MEK 2013c.)

4 Tutkimuksen toteutus

Historiallisen tutkimuksen tarkoituksena on rekonstruoida menneisyyttä systemaattisesti ja objektiivisesti. Erilaisia näytteitä yhdistelemällä, keräämällä ja arvioimalla tarkoituksena on todentaa faktoja ja saavuttaa puolustettavissa olevia päätelmiä. Historiallinen tutkimus muistuttaa kirjallisuuskatsausta, mutta pyrkii olemaan tyhjentävämpi ja syvällisempi laajan lähteaineiston vuoksi. Lähteinä käytetään kirjallisten ja julkaistujen lähteiden lisäksi mahdollisuuksien mukaan myös aiemmin julkaisemattomia lähteitä. (Anttila 2000, 315-316.)

Se, minkälaisiin ongelmiin tutkimuksella haetaan vastausta, määrittää tutkimuksen lähestymistavan. Tietenkin myös tutkimuksen tekijän omat intressit ja aineiston saatavuus vaikuttavat lähestymistapaan. Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus sopii hyvin sellaisiin tutkimuksiin, joilla pyritään kuvaamaan, selittämään, tulkitsemaan ja ymmärtämään sosiaalisia ilmiöitä sekä niihin liittyviä käytäntöjä ja merkityksiä. Laadullisella tutkimuksella voidaan myös tutkia ihmisiä, ryhmiä tai organisaatioita edellä mainittujen ilmiöiden tuottajina, tulkitsijoina tai kuluttajina. (Henttonen 2008.)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus auttaa tutkijaa ymmärtämään tutkimuskohdetta ja selittämään sen käyttäytymistä ja päätöksiä. Laadullisessa tutkimuksessa rajoitutaan usein pieneen määrään tapauksia, joita pyritään analysoimaan perinpohjaisesti. Toisin kuin määrällisessä tutkimuksessa, tutkimuskohteet valitaan käyttäen harkintaa. Tarkoituksena ei ole edes yrittää pyrkiä tilastollisiin yleistyksiin. (Heikkilä 2002, 16.)

4.1 Laadullinen tutkimus

Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa kerätään vähemmän strukturoidusti kuin määrällisessä tutkimuksessa. Aineisto on usein kirjallisessa muodossa, mutta se voi olla myös kuvallista tai äänimateriaalia. Toisinaan aineistot ovat valmiita aineistoja, kuten kirjeitä, päiväkirjoja tai omaelämäkertoja. (Heikkilä 2002, 17.)

Aineistoa voidaan kerätä paitsi lomakehaastatteluilla, myös keskustelunomaisilla haastatteluilla tai ryhmäkeskusteluilla. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija havainnoi itse tutkittavaa asiaa osallistumalla tutkimansa yhteisön toimintaan. Eläytymismenetelmässä vastaajat kirjoittavat pienimuotoisia tarinoita kehyskertomuksen antamien mielikuvien mukaan. (Heikkilä 2002, 17.)

Metsämuurosen (2000, 61-62) mukaan laadullisen tutkimuksen raportoinnin muoto vaihtelee romaanista kuivan tieteelliseen tekstiin. Raportin muoto riippuu siitä, minkälaiselle joukolle se suunnataan. Hyvä laadullinen tutkimusraportti sisältää samat elementit kuin hyvä määrällis-

linen tutkimusraportti. Tärkeintä on, että lukija saa raportin perusteella käsityksen siitä, miten tieto on hankittu ja kuinka luotettavasta tiedosta on kyse.

Laadullisessa tutkimuksessa kirjoittamisella on keskeinen rooli tutkimuksen onnistumisessa, mutta toisinaan sitä on vaikea erottaa omaksi itsenäiseksi työvaiheeksi. Ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa tai vakiintunutta tapaa raportoida laadullista tutkimusta. Perinteisin tapa on jakaa tutkimus teoreettiseen ja empiiriseen osaan. Teoreettiseen osaan kuuluvat tutkimusongelma, tutkimusmenetelmien esittely ja tutkimusaineisto. Empiirisessä osassa kerrotaan tutkijan tutkimuksessaan tekemistä havainnoista. Toisaalta laadullista tutkimusta voidaan raportoida teorian ja empiirisen tiedon vuoropuhelulla. Tällöin empiirisiä havaintoja yritetään tulkita teoreettisten ideoiden avulla. Käytännössä tämä tarkoittaa, että omasta aineistosta tuodaan tekstiin jokin havainto ja nostetaan sen rinnalle aiheen teoreettinen käsitteellisyys. (Eskola & Suoranta 2008, 236; 240-241.)

4.2 Tutkimuksen tekeminen ja aineiston kerääminen

Haastattelu on yleisin tapa kerätä laadullista aineistoa, kun halutaan selvittää, "mitä jollakulla on mielessään". Haastattelut voidaan jakaa neljään eri tyyppiin: Strukturoidussa haastattelussa kysymysten muotoilu ja järjestys ovat haastatelluille samat. Myös vastausvaihtoehdot on annettu valmiiksi. Puolistrukturoitu eroaa edellisestä vain siinä, ettei vastausvaihtoehtoja ole annettu, vaan haastateltava vastaa omin sanoin. Teemahaastattelussa haastattelun aihepiirit on etukäteen määritelty, kun taas avoimessa haastattelussa tilanne muistuttaa tavallista keskustelua. (Eskola & Suoranta 2008, 86.)

Haastattelututkimukset soveltuvat aineistonkeruumenetelmiksi silloin, kun halutaan tulkita kysymyksiä ja tähdentää vastauksia. Haastatteluissa on myös mahdollista tutkia intiimejä ja emotionaalisia asioita tai jos tutkitaan aiheita, josta ei ole objektiivisia testejä. Mikäli aineistoon halutaan kuvaavia esimerkkejä tai kartoitetaan tutkittavaa aluetta, kannattaa haastattelumenetelmää käyttää. Voidaankin sanoa, että haastattelu ovat eräänlainen perusmenetelmä, joka soveltuu hyvin erityyppisiin tilanteisiin. (Metsämuuronen 2000, 40-41.)

Tämän opinnäytetyön tekeminen aloitettiin keräämällä tietoa kokous- ja kongressialasta sekä alan historiasta. Samalla selvisi myös, että kongressialaan, saati historiaan, liittyviä opinnäytetöitä on paljon vähemmän kuin esimerkiksi hotelleihin liittyviä. Theseus-tietokannasta ei esimerkiksi löytynyt ainuttakaan työtä, joka olisi yhdistänyt niin kokous- ja kongressimatkailun kuin historian. Kokous- ja kongressimatkailun historian tutkiminen osoittikin, että ihmiset ovat kautta aikojen matkustaneet kokoustamaan mitä erilaisimmista aiheista.

Haastateltaviksi valittiin kuusi pitkään kokous- ja kongressialalla työskennellyttä henkilöä. Koska tarkoituksena oli tutkia Helsingin kokous- ja kongressialaa viimeisten 30 vuoden ajalta, haastateltaviksi otettiin myös kaksi jo eläkkeellä olevaa, pitkän työuran tehnyttä henkilöä: Finlandia-talossa 30 vuotta työskennellyt, kongressipäällikkönä eläkkeelle jäänyt Tuula Venhola, sekä 36 vuotta alalla uraa tehnyt ja FCB:n toimitusjohtajan virasta eläkkeelle jäänyt Tuula Lindberg, joka myös 'Madam Kongressina' tunnetaan. Helsingin kaupungin kongressiyksiköstä haastateltiin kongressipäällikkö Ines Antti-Poikaa, joka on ollut alalla 12 vuotta. Lisäksi kongressiyksiköstä haastateltiin 25 vuotta kongressialalla ollutta markkinointisuunnittelija Kaiju Pitkästä. Jussi Saari on Blue & White Conferences Oy:n toimitusjohtaja ja ollut alalla vuodesta 1992 ja Jaana Koivistoinen puolestaan työskentelee Finland Convention Bureaussa ja on ollut matkailualalla töissä yli 20 vuotta.

Haastattelumenetelmäksi valittiin puolistrukturoitu haastattelu, jossa kaikille haastateltaville esitetään samat kysymykset suurin piirtein samassa järjestyksessä. Haastateltaviin otettiin ensin yhteyttä sähköpostitse ja sovittiin sopiva aika haastattelutapaamiselle. Ennen haastattelua kaikki saivat haastattelukysymykset (Liite 1) etukäteen luettavaksi ja mietittäväksi. Kaikki muut paitsi Jaana Koivistoinen haastateltiin henkilökohtaisesti ja haastattelut taltioitiin tallentimella ja litteroitiin. Koivistoinen vastasi kysymyksiin sähköpostilla. Yhteensä kertyi siis viisi henkilökohtaista, noin 45 minuutin pituista haastattelua ja yksi sähköpostitse tehty haastattelu. Kaikki haastateltavat antoivat luvan käyttää omaa nimeään.

5 Tutkimustulokset

Eskola ja Suoranta (2008, 160-161) jakavat aineiston analyysitavat kuuteen eri osa-alueeseen: kvantitatiiviset analyysitekniikat, teemoittelu, tyypittely, sisällön erittely, diskursiiviset analyysitavat ja keskusteluanalyysi. On kuitenkin huomattava, että käytännössä eri analyysitavat kietoutuvat toisiinsa eivätkä ne välttämättä ole kovin selvärajaisia.

Tässä opinnäytetyössä nähtiin parhaana hyödyntää analyysitekniikkana teemoittelua. Teemoittelussa teemat eli keskeiset aiheet etsitään esimerkiksi haastattelujen litteroinneista. Aineistoa voidaan järjestellä teemojen mukaan muun muassa kokoamalla kustakin haastattelusta ne kohdat, joissa puhutaan kyseessä olevasta teemasta. Sitaateilla eli lainatuilla kohdilla puolestaan pyritään antamaan havainnollistavia esimerkkejä. Siten ikään kuin todistetaan lukijalle, että aineisto on olemassa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Haastattelukysymyksissä voidaan nähdä karkeasti ottaen kolme eri teemaa: kokous- ja kongressialan muuttuminen, tapahtumapaikat ja kongressit. Niinpä myös tulokset on jaettu sen mukaisesti alaotsikoihin. Kokous- ja kongressialan muuttuminen -luvussa pyritään selvittämään, miten haastateltavat ovat kokeneet alan muuttuneen. Nouseeko esille jotain konkreettista?

Tapahtumapaikat-luvussa esitellään neljä merkittävintä kokous- ja kongressipaikkaa, kun taas kongressit-luvussa pyritään selvittämään haastateltavien näkemyksiä kongresseista. Millaiset kongressit ovat heidän mielestään merkittäviä ja ovat jääneet heille mieleen?

5.1 Kokous- ja kongressialan muuttuminen

Kokous- ja kongressiala on muuttunut viimeisten 30 vuoden aikana valtavasti etenkin teknologian osalta. Vielä esimerkiksi kymmenen vuotta sitten kongressipalvelutoimistoihin tuli paljon nykyistä enemmän puheluita. Nykyään kommunikoidaan enimmäkseen sähköpostien välityksellä tai asiakkaat löytävät haluamansa tiedot itse internetistä. Vahvimmin haastatteluissa nousikin esille painetun materiaalin vähentyminen. Teknologian kehittyminen ja internet ovat ilman muuta kyseisen muutoksen taustalla. Tämä seikka tosin oli varsin ilmeinen ja haastateltavat vain vahvistivat ennako-oletuksen. Toisaalta he osasivat konkreettisesti kertoa, miten ennen toimittiin, mitä taas ei alan kirjallisuudessa juuri käsitellä.

Aikaisemmin esimerkiksi tiedot järjestökongresseista, niiden rotaatioista ja osanottajamääristä olivat paksuissa kirjoissa (Lindberg 2013). ”Ja se on niinku tietysti taloudellinen säästö monella tapaa ja ei tarvii kantaa mitään paksuja juttuja --”, Kaiju Pitkänen (2013) totesi. Pitkänen (2013) kertoi myös, että aikaisemmin saatettiin painaa kongressia varten ensin first announcement, joka sisälsi alustavan tiedon kongressista. Sitten painettiin ja postitettiin second announcement, jossa oli muutama sivu lisää tietoa ja lopuksi final program, jonka sai kongressissa paikan päällä. Eli kongressin painettuun markkinointimateriaaliin upposi paljon aikaa ja rahaa. Nykyään tiedot päivitetään helposti ja nopeasti internettiin.

Haastatteluissa nousi myös vahvasti esiin koko alan muuttuminen ja kehittyminen. Kaikki olivat sitä mieltä, että ala on muuttunut valtavasti viimeisten 25 vuoden aikana. Tiedonvälitys ja nopeus ovat nyt 2010-luvulla aivan jotain muuta kuin ennen, kun kommunikointi tehtiin ”--kirjeitse, puhelimitse ja telefaxilla ja joskus kauan aikaa sitten telexillä”, Pitkänen (2013) totesi. Finlandia-talossa työskennellyt Venhola (2013) puolestaan muisteli, kuinka joskus kauan ennen sähköposteja ja älypuhelimia ”--meillä muutamilla oli tiiäks sä sellanen ‘walkytalky’, semmonen joka paino kaks tai kolme kiloa. Et ei sitä ihan käsilaukussaan noin huvikseen kannellut”. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että esimerkiksi Nokian Lumia 620 -älypuhelin painaa 127g (Nokia 2013).

Itse kongressien hakuprosessi ja järjestäminen eivät ole juurikaan muuttuneet, vaan edelleen täytyy mennä tiettyjen kaavojen mukaan ja tuntea asiakkaansa tarpeet. Nykyteknologia on tehnyt esimerkiksi rekisteröitymisestä helpompaa, kun se ennen hoidettiin käsin ”lappusille, lippusille” tai telexillä ja ylipäätään rahaliikenteen käsittely kongressien yhteydessä on yksinkertaisempaa. (Lindberg 2013.)

Paikallisten kongressipalvelutoimistojen määrä on lisääntynyt viimeisten 20 vuoden aikana, mikä on johtanut kilpailun kiristymiseen toimialalla. Nykyään niitä on melkein kaikissa suurimmissa kaupungeissa – niin Suomessa kuin maailmalla. Tosin pieniä kongressipalvelutoimistoja on ollut aina melko paljon, mutta ”-- ehkä viimeisen kymmenen vuoden aikana jonkun verran on tapahtunu keskittymistä suurempiin yhtiöihin”, Saari totesi tuoden esille PCO-toimiston näkökulman alan muuttumiseen. Kansainvälisesti verrattuna suomalaiset kongressipalvelutoimistot ovat kuitenkin pieniä. (Saari 2013.)

Muutoksena voidaan pitää myös sitä, ettei kongressialan kansainvälisissä järjestöissä ole tällä hetkellä suomalaisia kovin näkyvästi edustettuina. Aikaisemmin Suomi ja Helsinki henkilöityivät voimakkaasti Tuula Lindbergiin, joka ennen eläkkeelle jäämistään toimi liki 25 vuotta aktiivisesti niin ICCA:ssa kuin EFCT:ssa eli European Federation of Conference Towns’ssa. Olisi tärkeää, että suomalaiset nykyäänkin pitäisivät itsensä esillä kongressialan järjestöissä ja pyrkisivät myös puheenjohtajiksi. Verkostoituminen ja henkilökohtaiset suhteet niin koti- kuin ulkomailla edesauttaisivat osin siinä, että Helsinki pysyisi esillä maailman kongressikaupunkien joukossa. (Koivistoinen 2013; Venhola 2013.)

5.2 Tapahtumapaikat

Kongressipaikkaa valittaessa on tärkeää selvittää, millainen on tapahtuman luonne ja tavoitteet. Onko kyseessä esimerkiksi seminaari, lehdistötilaisuus vai kansainvälinen kongressi tai järjestökokous. Lisäksi on päätettävä, halutaanko kalliit ja edustavat kokoustilat vai edullisempia vaihtoehtoja. Yleisimpiä tapahtumapaikkoja ovat kongressitalot ja -keskukset, yliopistot ja hotellien kokoustilat. Tosin tapahtuman luonteesta riippuen tapahtumapaikkoina voivat toimia myös musiikkikeskukset. Eivätkä risteilylaivat tai kartanotkaan ole poissuljettuja kokousten järjestämipaikkoja. (Rautiainen & Siiskonen 2003, 38-48.)

Myöhemmissä luvuissa esitellään neljä helsinkiläistä kokous- ja kongressipaikkaa, joiden koettiin olleen ja olevan edelläkävijöitä kongressien tapahtumapaikkoina: Finlandia-talo, Messukeskus, Paasitorni ja Marina Congress Center. Kaikki kuusi haastateltavaa nimesivät ainakin Messukeskuksen, Finlandia-talon ja Marina Congress Centerin erityisiksi tai edelläkävijöiksi. Antti-Poika ja Pitkänen mainitsivat kolmen edellä mainitun lisäksi myös Paasitornin. Myös Espoon Otaniemessä sijaitseva Dipoli oli muutaman haastateltavan mukaan alan edelläkävijöitä, mutta sijaintinsa vuoksi rakennusta ei esitellä tarkemmin. Toisaalta kansainväliset kongressivieraat eivät tunne rajoja pääkaupunkiseudun eri alueiden välillä, vaan ”--kun ihmiset tulivat Dipoliin, niin ne oli Helsingissä kongressissa”, kuten Tuula Lindberg (2013) asian ilmaisi.

Haastateltavat toivat esiin useita syitä, joiden vuoksi edellisessä luvussa luetellut kongressipaikat olivat edelläkävijöitä. Antti-Poika (2013) koki kyseisten paikkojen kykenevän vastaamaan parhaiten kansainvälisten kongressien vaatimustasoa, etenkin silloin jos kongressien mukana on kaupallinen näyttely tai posterinäyttely. Näissä taloissa piili myös ymmärrys kongressialan tärkeydestä ja halu panostaa asiaan (Pitkänen 2013).

5.2.1 Finlandia-talo

Alvar Aallon suunnittelema Finlandia-talo on yksi Suomen merkittävimpiä ja tunnetuimpia rakennuksia. Se sijaitsee luonnonkauniissa puistossa Töölönlahden rannalla hyvien kulkuyhteyksien päässä. Finlandia-talo rakennettiin kahdessa vaiheessa vuosina 1967-71 ja 1973-75. Ensin valmistunut osa talosta oli aluksi nimeltään Helsingin konsertti- ja kongressitalo, joka käyttöönoton yhteydessä ristittiin Finlandia-taloksi. Myöhemmin valmistuneen laajennusosan työnimenä oli Kongressisiipi, mutta sittemmin koko rakennuksesta alettiin käyttää Finlandia-talo-nimeä. (Lukander & Mannevaara 2005, 1.)

Finlandia-talo rakennettiin kongressi- ja konserttitaloksi ja se oli valmistuessaan ensimmäinen todella kongresseja varten rakennettu talo Helsingissä. Uusi talo kiinnosti, joten kongressivarauksia tuli jo vuonna 1969 talon ollessa vasta rakennusvaiheessa. Suomen Hammaslääkäriliitto oli ensimmäisten varaajien joukossa: joulukuussa 1971 tavanomaisen tuhannen osallistujan sijaan Finlandia-talossa kokoontui 1 700 liiton jäsentä. Varsinkin ensimmäisen vuosikymmenensä aikana rakennus olikin erityisesti terveydenhoitoalan suosiossa. Markkinoinnin kannalta katsoen lääkärialan kongressit muodostivatkin eräänlaisen rungon talon kongressitoiminnalle, joka vielä haki suuntaansa. (Holopainen, Mustonen & Suhonen 2001, 97-98.)

Kun rakennus avattiin vuonna 1971, se oli ensisijaisesti konserttitalo. Helsingin silloisen kaupunginjohtajan mukaan konserttitalossa voitaisiin silloin tällöin pitää ”joku pieni kokous siinä konserttien välillä”. Kongressipäällikkö joutui käymään tiukkoja neuvotteluja intendentin kanssa, jotta sai mahdutettua kongresseja konserttiesitysten ja harjoitusten väleihin. Vuoden 1975 Etyk-kokoukseen valmistui talon kongressisiipi, joka toimi kolmipäiväisen konferenssin ajan yksinomaan tiedotusvälineiden käytössä. Etykin jälkeen Finlandia-talo oli ”se” kongressi- ja kokoustalo Helsingissä seuraavat parikymmentä vuotta. Siellä järjestettiin niin kongresseja kuin yritysjuhliakin. Lisäksi Finlandia-talo toimi usein myös valtiovierailujen pitopaikkana. (Venhola 2013.)

Finlandia-talossa tehdään muutostöitä lähinnä rakennuksen korkean iän tuoman peruskorjaustarpeen vuoksi. Myös rakennuksen käyttötarkoitus nykyaikaisena kongressi- ja tapahtumatalona edellyttää muun muassa audiovisuaalisen tekniikan päivittämistä. Helsingin Musiikkitalon valmistuttua vuonna 2011, muuttivat Helsingin kaupunginorkesteri ja Radion sinfoniaorkesteri

pois Finlandia-talosta. Tämän vuoksi toiminnan pääpaino on erilaisten tapahtumien, kongressien, kokousten ja niihin liittyvien näyttelyjen järjestämisessä. (Lukander & Mannevaara 2005, 1.)

5.2.2 Messukeskus

Itä-Pasilaan rakennettu Messukeskus valmistui vuonna 1975. Avajaiset olivat kansainvälisten venemessujen yhteydessä ja tasavallan presidentti Urho Kekkonen vihki rakennuksen juhlallisesti käyttöön. Avajaiset olivat suuri mediatapahtuma, sillä olihan uudessa Helsingin messukeskuksessa vanhaa Messuhallia huomattavasti isommat ja nykyaikaisemmat tilat: halleihin voitiin ajaa sisään autoilla ja A-halliin rakennettiin siirrettävä katsomo 4 000 hengelle. (Messukeskus 2013b.)

1980-luvun kiivas talouskasvu heijastui myös Messukeskuksen toimintaan, kun kongressisiiven valmistuttua vuonna 1983 oli mahdollista järjestää myös kongresseja, seminaareja, kokouksia ja juhlia. Hotellin valmistuttua rakennuksen yhteyteen 1997, Messukeskuksesta tuli kansainväliset mitat täyttävä kongressikeskus. Tilat soveltuivat myös kansainvälisten huippukokousten järjestämiseen. 2000-luvulla Messukeskuksessa järjestettiin niin ASEM-huippukokous kuin Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön ministerineuvoston kokous. ASEM-huippukokous, eli Asia-Europe Meeting, vuonna 2006 on toistaiseksi suurin Suomessa koskaan järjestetty päämiestason tapaaminen. Kyseisessä kokouksessa 38 valtion- tai hallituksen päämiestä Aasiasta ja Euroopasta kokoontuivat Messukeskukseen maanosien väliseen yhteistyöfoorumiin. (Messukeskus 2013b; Ulkoasiainministeriö 2013a.)

Messukeskusta on laajennettu useaan otteeseen ja eri vuosikymmeninä. Kongressisiipi rakennettiin 1983 ja muutamaa vuotta myöhemmin tarvittiin kaksi lisähallia. 90-luvun lopussa laajennettiin pääsisäänkäyntiä ja Messukeskuksen viereen nousi hotelli Holiday Inn Helsinki palvelemaan muun muassa kokous- ja kongressivieraita. Hotellilla varmasti onkin käyttöä, sillä Messukeskuksessa järjestettyihin kokouksiin, messuihin, kongresseihin ja muihin tapahtumiin osallistuu vuosittain jopa 10 000 näytteilleasettajaa ja 1,1 miljoonaa kävijää. (Messukeskus 2013a.)

Ennen Messukeskuksen valmistumista Suomen Messut Osuuskunta oli järjestänyt messuja ja näyttelyitä Mannerheimintien Messuhallissa, joka tunnetaan nykyään Töölön Kisahallina. Valmistuessaan vuonna 1935 Messuhalli oli Pohjoismaiden suurin näyttelytila. Messuhalli toimi 40 vuotta monitoimihallina, ja siellä järjestettiin paitsi näyttelyitä, myös konsertteja, juhlia ja urheilutilaisuuksia. Helsingin messukeskuksen valmistuttua Pasilaan vuonna 1975, vanha Messuhalli siirtyi kaupungin omistukseen. (Kysy 2012.)

5.2.3 Marina Congress Center

Yksi Helsingin ja Suomen johtavista kongressikeskuksista on Marina Congress Center, joka valmistui vuonna 1992. Elokuussa 1990 Katajanokan edustalla sijainnut, 1960-luvulla rakennettu varastorakennus nimeltään K7 päätettiin muuttaa moderniksi kokous- ja kongressikeskukseksi. Uudessa kokouskeskuksessa oli määrä pitää Etyk-konferenssin 4. seurantakokous kahden vuoden päästä. Tätä ennen Finlandia-talo oli todettu soveltumattomaksi, sillä massiivinen 20 x 35 -metrinen pyöreä Etyk-kokouspöytä ei taloon olisi ongelmitta mahtunut ja Säätälö puolestaan oli aivan liian pieni. Pöytä oli massiivinen, koska Pariisissa sovitun käytännön mukaisesti kaikki osallistujat oli asetettava saman pöydän ääressä tasa-arvoisille paikoille. (Marina Congress Center 2013, 6-7; Rautiainen & Siiskonen 2003, 44.)

Vuonna 1964 valmistunut punatiilinen K7 varastomakasiini koki täydellisen muutoksen vain puolessatoista vuodessa: saneerauksessa jäljelle jäi vain runko. Myös Etyk-palatsiksi kutsutun kongressikeskuksen julkisivussa yhdistyivät lasi, lasitiili, punatiili sekä vaaleanharmaa graniitti. Kokous- ja ravintolatiloja oli 1500 hengelle. Normaalisti projekti olisi vienyt viisi vuotta, mutta töitä tehtiin jopa kolmessa vuorossa, jotta rakennus valmistuisi ajoissa. Projekti onnistui: maaliskuussa 1992 järjestettiin Etykin 4. seurantakokous Marina Congress Centerin Euro-paea-salissa. (Marina Congress Center 2013, 7.)

5.2.4 Paasitorni

Arkkitehti Karl Lindahlin suunnittelema Paasitorni valmistui Siltasaareen Helsingin Työväentaloksi vuonna 1908 ja laajennusosa vuonna 1925. Paasitornin jyrkä julkisivu on tehty kalliosta hakatuista kivistä. Kivet julkisivun verhoiluun saatiin kalliosta, joka aiemmin sijaitsi talon paikalla. Graniittijulkisivu ja korkea torni tekivät - ja tekevät yhä - rakennuksesta kauas näkyvän julkisen rakennuksen. Työmiesten kaukonäköisestä ehdotuksesta varastoitiin graniittia myös tulevaa, vuonna 1925 valmistunutta laajennusosaa varten. Riittipä kiviä vielä pihaa kiertävään aitaan ja viereisen rantakadun kiveämiseenkin. (Paasitorni 2013.)

Rakennuksen vanhin osa on tyyliltään myöhäisjugendia, jota kuvastavat geometriset muodot, ornamentit ja luontoaiheet niin rakenteissa kuin sisustuksessa. Suomen sisällissodassa vuonna 1918 Työväentalo joutui raskaan tulituksen kohteeksi, minkä vuoksi talon torni ja juhlasali jouduttiin rakentamaan uudelleen. Vuonna 1925 valmistuneen laajennusosan myötä Paasitorni sai nykyisen pääsisäänkäyntinsä, ala-aulan ja toisen kerroksen ravintolasalin. Nämä tilat edustavat 1920-luvun pohjoismaista klassismia muun muassa mustine jyrkine pylväineen. (Paasitorni 2013.)

Jokainen vuosikymmen on jättänyt Paasitornin sisustukseen omat jälkensä, sillä tiloja on muutettu kulloinkin ajan henkeä vastaavaksi. Kun Paasitornista oli 1990-luvulle tultaessa päätetty tehdä kokous- ja kongressikeskus, oli rakennuksessa tyyliltään vanhaa vain graniittinen julkisivu: sisätilat edustivat 80- ja 90-lukujen tyyliä. Rakennuksen entistämistyöt käynnistettiin 90-luvun lopulla, kun oli ymmärretty talon historialliset arvot uutena ja omaleimaisena kilpailutekijänä kokous- ja kongressialalla: sisustus palautettiin vastaamaan alkuperäistä 20-luvun ilmettä. Paasitornin historiallinen identiteetti muotoutui vähitellen taloa kunnostettaessa ja markkinoitaessa. (Haila 2001, 190-191)

Kokous- ja kongressikeskuksena Paasitorni on kyennyt säilyttämään rakennuksen alkuperäisen luonteen suurten kokousten ja tapahtumien pitopaikkana. Kokousmarkkinoilla arvokkaan näköinen vanha miljöö on nimittäin noussut vahvaksi kilpailutekijäksi. Historia ja ainutlaatuinen arkkitehtuuri ovat asioita, joita myös Paasitornin asiakkaat arvostavat. Vuonna 2010 rakennusta esitettiin Unescon maailmanperintökohteeksi yhdessä kahdeksan muun työväenliikkeen historiaan liittyvän rakennuksen kanssa. (Haila 2001, 194; Paasitorni 2013.)

5.3 Kongressit

Osa haastattelukysymyksistä oli kongresseihin liittyviä ja niissä käsiteltiin muun muassa sitä, millaiset kongressit ovat haastateltavien mielestä merkittäviä ja jääneet heille mieleen. Tarkoituksena ei kuitenkaan ollut virallisen 'merkittävä kongressi' -määritelmän etsiminen tai luominen. Tarkoituksena oli pikemminkin selvittää, miten ammattilaiset näkevät merkittävät kongressit.

Kysymyksiä avulla pyrittiin myös selvittämään, miksi kongressit tulevat Helsinkiin alan ammattilaisten mielestä ja millaisena he näkevät kaupungin kongressialan tulevaisuuden. Myös vuoden 1975 Ety-kokousta käsitellään tässä hieman perusteellisemmin, sillä juuri kyseinen tapahtuma nosti Helsingin suuren maailman tietoisuuteen kongressikaupunkina.

5.3.1 Etyk - Helsinki kongressikaupunkien maailmankartalle

Etykin saamista Suomeen alettiin pohjustaa jo vuonna 1969. Suomen valtio tarjoutui presidentti Urho Kekkosen aloitteesta mahdollisen kokouksen isäntämaaksi. Helsinkiin oli nimittäin parhaillaan kohoamassa uusi konsertti- ja kokoustalo, Finlandia-talo, jota pidettiin oivallisena paikkana kansainväliselle kokoukselle. (Holopainen ym. 2001, 99.)

Marraskuussa 1972 alkoivat suurlähettilästason konsultaatiot Dipolissa Espoon Otaniemessä. Sinne kokoontuivat 35 valtion suurlähettiläät neuvottelemaan vuonna 1975 järjestettävän päämiesten kokouksen aiheista. Dipolissa koettiin myös historiallinen hetki, kun Saksan liitto-

tasavallan ja Saksan demokraattisen tasavallan suurlähettiläät käittelivät toisiaan ensimmäistä kertaa. (Ulkoasiainministeriö 2005b.)

Kaiken kaikkiaan Helsingissä järjestettävää Ety-kokousta järjesteltiin ja suunniteltiin vuodesta 1972 aina vuoteen 1975. Etykin toteutuksessa oli kolme vaihetta: ensimmäinen vaihe oli Dipolissa, toinen Genevessä ja kolmas Helsingissä. Suomi teki useita ehdotuksia kolmannen vaiheen Ety-kokouksen ajankohdasta, mutta varmistus tuli vasta kaksi viikkoa ennen kokouksen toteutumista: Geneven työurakka saatiin päätökseen 21. heinäkuuta ja päämiestason kokous alkoi Helsingissä 30. heinäkuuta 1975. (Ulkoasiainministeriö 2005b.)

30. heinäkuuta vuonna 1975 koko maailman katseet kohdistuivat helteiseen ja aurinkoiseen Helsinkiin. Finlandia-taloon olivat kokoontuneet kaikki Euroopan maiden valtionpäämiehet sekä Yhdysvaltojen ja Kanadan presidentit Etyk eli Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssiin. Kyseessä oli toisen maailmansodan jälkeisen ajan siihen mennessä suurin turvallisuuskokous. (Holopainen ym. 2001, 104; Ulkoasiainministeriö 2005b.)

Etyk teki Finlandia-talosta, ja samalla myös Helsingistä, kuuluisan maailmanpoliittisen kokouksen pitopaikan. Kokouksen päätteeksi, 1. elokuuta, kaikki 35 valtionpäämiestä kirjoittivat Etyk-asiakirjan 'Helsingin hengessä'. Monilta saattoi kuitenkin jäädä huomaamatta, että Neuvostoliiton johtaja Leonid Brezhnev kieltäytyi aluksi allekirjoittamasta päätösasiakirjaa (Yle Areena 2013). Helsinki on monta kertaa Etykin jälkeenkin toiminut poliittisesti arkojen, kansainvälisen politiikan huipputapaamisten pitopaikkana, kun on tarvittu puolueeton kohtaamispaikka. (Holopainen ym. 2001, 104-106.)

Turvatoimet oli kokouksen johdosta viritetty äärimmilleen ja Helsinkiin haalittiin lisää poliiseja ympäri maata. Turvallisuusjärjestelyiden vuoksi Tuusulantie oli suljettu normaalilta auto liikenteeltä, kuten myös Helsingin keskustassa Mannerheimintie välillä Runeberginkatu-Postitalo. Lisäksi muillakin kaduilla oli liikennerajoituksia. Myös päärautatieasema oli suljettu. (Ulkoasiainministeriö 2005b.)

Finlandia-talon entinen kongressipäällikkö Tuula Venhola (2013) saattoi vahvistaa tiedon äärimmäisen tiukoista turvatoimista, sillä hän oli töissä historiallisessa Ety-kokouksessa. Esimerkiksi Neuvostoliiton johtaja Leonid Brezhnevillä oli Finlandia-talossa maistaja. "Sen mä muistan kerran ku joutu kävelee -- siitä ohi, niin hänellä oli maistaja. Joku oli jotain omenaa tuonu ja sit maistaja maistoi", Venhola muisteli ja totesi neuvostoliittolaisten olleen hyvin epäluuloisia. Hän ihmetteli kuitenkin, kuinka erilaiset toimintatavat amerikkalaisilla ja neuvostoliittolaisilla oli: "Ja kun käveltiin siellä talossa sisällä, niin amerikkalaiset turvikset niin hän, tuota, katto näin ympärilleen ja neuvostoliittolaiset tuijotti kiinteesti päämiestä", Venhola kuvaili.

5.3.2 Kongressien syitä tulla Helsinkiin

Kongresseja on monelta eri alalta ja niiden hakuprosessit ja kriteerit ovat hyvin erilaisia. Tämän vuoksi kongressit tulevat Helsinkiin erilaisista syistä. Kaikki haastateltavat nostivat esiin kuitenkin saavutettavuuden: Helsinkiin on helppo tulla kaikkialta maailmasta. Myös Aasian yhteydet ovat joillekin kongresseille tärkeitä. Toisinaan kongressien pitopaikkoihin liittyvät päätökset ovat yllättävän epämääräisiä tai niiden perusteet saattavat olla kummallisia. Suomessa on kuitenkin tapana tehdä asiat läpinäkyvästi ja reilun pelin periaatteiden mukaisesti, joten saattaa olla turhauttavaa, mikäli päätös perustuu ”kabinettipeliin” tai politiikkaan. Keskeistä on kuitenkin yrittää hakea kongressia uudelleen, mikäli ensimmäisellä kerralla epäonnistuisi. Pitkäjänteinen työ tuottaa usein tulosta, joten kannattaa yrittää toisen tai kolmannenkin kerran. (Saari 2013.)

Toinen usein esiin tullut seikka oli rotaatio, eli kongressien kiertäminen kaupungista ja maasta toiseen. Jotkut kiertävät ympäri maailmaa, toiset pelkästään Pohjoismaissa tai Euroopassa. Suurimmissa kongresseissa saatetaan jonkin verran rajoittaa sitä, missä niitä voidaan järjestää. Osa kansainvälisistä kongresseista on jo niin suuria, etteivät ne enää mahdu Helsinkiin, joka vetäisi enintään noin 10 000 delegaattia. (Koivistoinen 2013.)

Lindberg (2013) nosti esiin nimenomaan suomalaisten kutsujaorganisaatioiden aktiivisuuden. Suomi oli nimittäin jossain vaiheessa sijalla 13. niiden maiden joukossa, joilla oli eniten kansainvälisiä jäsenyyksiä eri alojen järjestöissä. Pitkänen (2013) mainitsi keskeisenä tekijänä kutsujan arvovallan ja esimerkkinä jo edesmenneen geenitutkijan Leena Peltonen-Palotien: ”Kun hän geenitutkijana maailmalla liikkui ja halusi kutsua kongressin Suomeen, ja Helsinkiin, niin kukaan ei asettunut vastaan. Et Leena kutsui ja ihmiset sanoivat, ”Kiitos me tulemme.” Se oli hyvin yksinkertasta.”

Myös turvallisuus nousi keskeiseksi syyksi tulla Suomeen tai Helsinkiin. Suurin osa haastateltavista mainitsi myös erityisosaamisen jollakin tietyllä alalla syyksi, joka saattaa vaikuttaa kongressin Helsinkiin saamisessa. Syy voi olla vaikka peliteollisuus tai syöpärekisterien ylläpito, joissa suomalaiset ovat maailman huippuja ja joka vetää kongresseja tänne, Pitkänen (2013) sanoi.

Mikäli tarkastellaan kongressien mahdollisia syitä tulla Helsinkiin ja Suomeen, voidaan nostaa esiin ammattitaito ja luotettavuus. Helsingillä on hyvä maine kongressien järjestäjänä, sillä palveluntuottajat ovat luotettavia ja hinta-laatu -suhde on hyvä. Antti-Poika ja Pitkänen (2013) toivoivat, että joissain tapauksissa myös ammattitaidolla tehty ja vakuuttava kutsumateriaali olisi syynä siihen, että kongressi päätetään tuoda Helsinkiin.

Saari (2013) mainitsi, että toisinaan on kuitenkin haastavaa löytää niitä ihmisiä, jotka ovat valmiita, halukkaita ja innokkaita kutsumaan kongresseja Suomeen. Etenkin kun kansainvälisten kongressien kohdalla on nimenomaan kyse siitä, että kongressi on kutsuttava, jotta se tulee Helsinkiin. Toisaalta Lindberg (2013) tiesi kertoa, että on myös sellaisia järjestöjä, jotka eivät kysy suomalaisilta mitään: ”Ne vain tulevat ja sanovat tekevänsä näin, näin ja näin”. Hän totesi kuitenkin hyvin suoraan, että kongressidelegaatit eivät tule Suomeen tai Helsinkiin sen vuoksi, että Suomi on kiinnostava maa. He tulevat osallistuakseen siihen kongressiin.

5.3.3 Kongressien merkittävyys

Haastateltavat kokivat yleisesti ottaen vaikeana määritellä, millainen on merkittävä kongressi. Tarkoituksena ei kuitenkaan ollut etsiä yleistä määritelmää, vaan saada tietoa siitä, millaisia kongresseja alalla pitkään olleet pitävät merkittävänä. Vastauksissa oli sekä yhtäläisyyksiä että eroavaisuuksia, mutta toisaalta jokainen Helsinkiin tuleva kongressi on merkittävä ja tärkeä kaupungille. Taloudelliset tekijät ovat tietenkin yksi merkittävyyden mittari, mutta haastateltavat pyrkivät tuomaan esiin myös muita seikkoja.

Merkittävä kongressi voidaan tietysti luonnehtia monella eri tavalla. Jos esimerkiksi kongressin järjestäjältä kysyttäisiin, niin varmasti juuri hänen kongressinsa on merkittävä, koska se koskettaa häntä ja hänen työelämäänsä (Saari 2013). Kaikki haastateltavat olivat kuitenkin sitä mieltä, että merkittävä kongressi on sellainen, joka näkyy mediassa ja josta kirjoitetaan. Eli aiheen täytyy olla niin mielenkiintoinen tai ajankohtainen, että se koskettaa suurta yleisöä ja siten ylittää uutiskynnyksen. Kansainvälinen näkyvyys nähtiin myös positiivisena meriittinä kongressille.

Merkittävänä kongressina voidaan nähdä myös jokin hyvin suuri, yli 5 000 delegaatin kongressi (Antti-Poika 2013). Toisaalta myös joidenkin pienempien osa-alueiden tai tutkijaryhmien kongressit voivat olla merkittäviä, vaikkei niissä paljon osallistujia olisikaan (Saari 2013). Tieteellinen hyöty nousikin toiseksi tärkeäksi kongressien merkittävyyden tekijäksi. Kongressi saattaa antaa omalle tiedeyhteisölleen jotain aivan erityistä, minkä lisäksi niissä välitetään tietoja ja taitoja. Delegaatit vievät tiedot mukanaan kotimaihinsa, joten vaikutusalue saattaa olla hyvinkin suuri. Saari (2013) nostikin erääksi merkittävyyden tasoksi juuri sen, kuinka monesta maasta osanottajia on. Hän totesi, että esimerkiksi lääketieteellisillä aloilla tietojen ja kokemusten vaihto on tärkeää ammatillisen kehityksen kannalta.

Toisaalta kongressi voi olla merkittävä myös henkilökohtaisena kokemuksena. Jokaisen haastateltavan mieleen oli jäänyt uran varrelta yksi jos toinenkin kongressi, joissa he olivat itse olleet mukana joko järjestelyissä tai järjestämisessä. Niinpä niitäkin voidaan kutsua merkittäviksi kongresseiksi, vaikkei niissä toteutuisi mikään edellä mainituista kriteereistä. Esimerkiksi

Venhola työskenteli Finlandia-talossa Etykin aikaan vuonna 1975. Kokous oli niin Suomen kuin koko maailman oloissa ennen näkemätön ”--et kyllähän sen siitä ymmärsi, kun 35:n maan päämiehet kävelee niin kun siinä --”, Venhola (2013) totesi tarkoittaen kosketusetäisyyttä. Antti-Poika (2013) nimesi vuoden 2006 ASEM-huippukokouksen Messukeskuksessa yhdeksi mielenkiintoisimmista tapahtumista, joissa on saanut olla mukana. Siellä sai olla mukana ”kurkkimassa” ja näkemässä kaikenlaisia mielenkiintoisia tyyppejä, kuten maiden päämiehiä ja sheikkejä, Antti-Poika kertoi.

Pitkänen (2013) puolestaan kertoi, että kaikki alalla pitkään olleet muistavat vuonna 1997 järjestetyn kansainvälisen diabetesjärjestön (IDF) kongressin, johon osallistui yli 10 000 delegaattia. Kyseinen kongressi on Helsingissä suurin koskaan järjestetty. Kongressi oli poikkeuksellinen paitsi kokonsa vuoksi, myös siksi, että kun sitä vuonna 1985 lähdettiin kutsumaan Helsinkiin, arvioitu osanottajamäärä oli noin 5 000. Vuosien varrella määrä kuitenkin kasvoi ja lopulta oltiin siinä tilanteessa, ettei Helsingin hotellikapasiteetti riittänyt: vieraat majoittuivat Hämeenlinnaa, Lahtea ja Turkuja myöten. Myös Saaren (2013) Blue & White Conferences Oy oli mukana kongressin paikallisjärjestelyissä, hotellikontakteissa ja retkiin liittyvissä asioissa.

Lindberg (2013) muisteli, kuinka vuonna 1998 Helsingissä järjestettiin maailman pankkien SIBOS-kongressi. Kyseessä oli Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication -järjestön 4 600 osanottajan kongressi Messukeskuksessa ja sitä kutsuttiin ”kongressien karamelliksi”. Pääkaupunkiseudulla järjestettiin tapahtumaan liittyviä iltatilaisuuksia, jotka olivat toinen toistaan hienompia ja joissa ei rahaa ollut säästelyä. Myös Pitkäselle (2013) SIBOS-kongressi oli jäänyt mieleen. ”Kun siellä sai paikan päällä käydä kiertämässä siellä näyttelyssä, niin se oli upein näyttely, mitä mä oon ikinä nähny”. Näyttelyssä näki, mitä rahalla saa aikaan, jos messuosastojen suunnittelussa ei säästellä, Pitkänen kertoi. Molemmat muistivat myös elävästi SIBOS’n päätösgaalan Hartwall-areenalla: Leningrad Cowboys ja puna-armeijan kuoro. Esitys oli ikimuistoinen ja Lindbergin (2013) mukaan ”koko talo pomppi” ja esitystä muistellaan ilmeisesti vieläkin.

5.3.4 Helsingin tulevaisuus kokous- ja kongressikaupunkina

Pääosin Helsingin tulevaisuus kokous- ja kongressikaupunkina voidaan nähdä positiivisena, vaikka majoituksen puute aiheuttaa sen, etteivät aivan suurimmat kongressit kaupunkiin mahdu. Toisaalta suurin osa maailmalla liikkuvista kongresseista on kooltaan 150-500 henkilöä, joten kannattanee ennemmin tavoitella montaa pientä kuin yhtä suurta kongressia. (Kivistoinen 2013.)

Kaupungin hotellikapasiteetti on varsin hyvä ja esimerkiksi Jätkäsaaren kaavillaan uutta 400 huoneen kongressihotellia, jonka uskotaan tukevan suurten kansainvälisten konferenssien sijoittumista Helsinkiin. Nykyinen hotellikapasiteetti perustuu kuitenkin tiettyyn hintakategoriaan ja tasoon. Haasteena on toisinaan löytää tarpeeksi edullisempien hintaluokkien hotelleja. Lisäksi oman haasteensa tuo se, että hintamielikuva Suomesta on ulkomailla välillä turhankin korkea. Toisaalta Helsingin kongressi- ja kokouspaikoissa on töissä ammattitaitoista henkilökuntaa ja osaamista löytyy niin pienien kuin isojen tapahtumien järjestämiseen, mikä jo sinänsä on hyvä referenssi. (Saari 2013; Uutta Helsinkiä 2013.)

Positiivisesta tulevaisuudesta kertoo sekin, että Helsinki oli vuonna 2012 maailman suosituimpien kongressikaupunkien sijalla 14. Sijoitus on erittäin hyvä, sillä kaupunkeja kuitenkin oli kyseisellä listalla yli 1 300. Mahdollisesti korkea sijoittuminen lisää järjestöjen ja yritysten kiinnostusta Helsinkiin kongressikaupunkina. Asiakkaat, eli isojen järjestöjen pääsihteerit ja päättävät elimet, nimittäin käyvät aina läpi tilastoja ja tutkivat, mitä kaupunkeja listan kärkipäässä on (Lindberg 2013).

Toisaalta, vaikka Helsingillä oli hyvä sijoitus kongressikaupunkilistauksessa, vaatii kärkisijoilla pysyminen paljon työtä. Ja mikäli tulosta haluttaisiin vielä entisestään parantaa, tarvittaisiin enemmän henkilöresursseja ja taloudellisia investointeja. Esimerkiksi jatkuva potentiaalisten asiakkaiden tutkiminen ja etsiminen olisi erittäin tärkeää. Myös aktiivinen kongressien haku ja tilastointi edesauttavat hyvässä sijoituksessa: mitä enemmän kongresseja haetaan, sitä enemmän niitä saadaan. Hyvä tilastointi puolestaan on tärkeää, sillä parhaimpien kongressikaupunkien listaus perustuu nimenomaan tiettyihin kansainvälisiin tilastointikriteereihin. (Lindberg 2013.)

Jotta kongresseja saataisiin Helsinkiin tulevaisuudessakin, on tärkeää löytää ne ihmiset, jotka ovat valmiita ja innokkaita kutsumaan kongresseja (Saari 2013). Jos niitä ihmisiä ei ole, tilanne on vaikea, sillä kansainvälisten kongressien tulo kaupunkiin perustuu lähes poikkeuksetta kutsumiseen. Toisaalta, on myös kongresseja, jotka vain tulevat kyselemättä ja kutsumatta, mutta sen varaan ei kannata laskea (Lindberg 2013). Sen vuoksi jatkuva lobbaaminen ja läsnä oleminen kansainvälisissä järjestöissä on Helsingin kokous- ja kongressialan tulevaisuuden kannalta välttämätöntä. ”Mikäli tää ei olis kannattavaa toimintaa, niin mä veikkaan, et tää olis aikaa sitte poistunu maailmankartalta”, Pitkänenkin (2013) totesi.

6 Johtopäätökset

Tällä opinnäytetyöllä haettiin vastausta siihen, millainen kokous- ja kongressikaupunki Helsinki on nyt ja millainen se on ollut. Aikaväli jota tarkasteltiin, käsitti vuodet 1970-2012. Tosin vain kaksi haastateltavista oli ollut alalla jo 70-luvulla. Kuuden haastateltavan avulla saatiin

kuitenkin jonkinlainen käsitys alan kehittymisestä Helsingissä. Lisäksi pyrittiin selvittämään, millaisia ovat merkittävät kongressit haastateltavien mielestä ja löytää vastauksista ehkä jotain, mitä ei ole mainittu ammattikirjallisuudessa.

Jo ennen opinnäytetyötä varten tehtyjä haastatteluja oli selvää, että kokous- ja kongressiala on muuttunut 40 vuodessa varsinkin teknologian osalta. Toisaalta haastateltavat osasivat kertoa konkreettisia muutoksia. Ennen yhteydenpito hoidettiin puhelimitse ja kirjeitse sekä telexillä. Nykyään kommunikointi tapahtuu lähinnä sähköpostitse. Toinen selkeä muutos teknologian lisäksi, tai teknologisen kehityksen takia, on markkinointimateriaalin siirtyminen lähes kokonaan sähköiseen muotoon. Yllättävää kuitenkin oli, että vaikka ala on muuttunut hektisemmäksi ja kilpailu on kiristynyt viimeisten 40 vuoden aikana, itse kongressien hakuprosessit eivät juurikaan ole muuttuneet vuosikymmenten aikana. Kongressit täytyy edelleen kutsua Helsinkiin ja hakuprosessit noudattavat tiettyjä kaavoja. Tosin hakumateriaalit ja ohjeet ovat nykyään sähköisessä muodossa.

Lähes kaikki haastateltavat olivat vahvasti sitä mieltä, että vuoden 1975 Etyk nosti Helsingin maailman kokous- ja kongressikaupunkien joukkoon. Konferenssi oli sekä Suomen että maailman mittakaavassa ennennäkemätön ja johti kylmän sodan lientymiseen. Samalla myös Finlandia-talosta tuli keskeinen tapahtumien ja kokouksien järjestämispaikka, vaikka talo olikin alun perin ensisijaisesti konserttitalo. Myöhemmin kokous- ja kongressialan keskeisiksi tapahtumapaikoiksi nousivat myös Messukeskus, Marina Congress Center sekä Paasitorni. Toki kaupungissa on myös lukemattomia muita tapahtumapaikkoja, mutta edellä mainitut nousivat haastateltavien mielestä tärkeimmiksi. Näissä tapahtumapaikoissa ymmärrettiin jo varhain kokousalan merkitys ja haluttiin panostaa asiaan.

Haastateltavat kokivat yleisesti ottaen vaikeana määritellä, millainen on merkittävä kongressi. Vuoden 1975 Ety-konferenssi oli monen mielestä paitsi historialliselta kannalta merkittävä, myös profiloi Helsinkiä vielä nykyäänkin poliittisten kokousten järjestämispaikkana. Tietenkin jokainen kongressinjärjestäjä pitää juuri omaa kongressiaan merkittävänä, kuten Saari (2013) totesi. Taloudelliset hyödyt nousivat yleisimmäksi merkittävyyden mittariksi, samoin osallistujamäärän suuruus. Myös kongressin näkyminen mediassa tekee siitä merkittävän. Nykyään kovinkaan monet kongressit eivät Suomessa nimittäin ylitä uutiskynnystä.

Kongressien merkityksellisyys voidaan toki laajentaa myös siihen, että merkittävyys syntyy mieleenpainuvista muistoista. Haastateltavat ovat esimerkiksi olleet itse mukana jonkin kongressin järjestelyissä uran alkutaipaleella tai jokin kongressissa on ollut erityisen mieleenpainuvaa. Esimerkiksi Venhola (2013) nimesi vuoden 1975 Etykin yhdeksi merkittävimmistä ja ikimuistoisimmista kongresseista, joissa on ollut mukana. Kongressien "karkki" (SIBOS) oli

puolestaan jäänyt unohtumattomasti mieleen niin Lindbergille (2013) kuin Pitkäselle (2013). Myös kaikkien aikojen suurin kongressi Helsingissä oli monelle haastatellulle jäänyt mieleen.

Haastateltavien antamat tiedot auttavat selittämään nykyajan kokous- ja kongressialaa Helsingissä, sillä ennen kuin voi täysin ymmärtää nykyajan ratkaisuja, on tärkeää tuntee myös alan historiaa. Historia selittää sen, miksi Helsinki vielä nykyäänkin nähdään otollisena ja puolueettomana tapahtumapaikkana poliittisille kongresseille ja kokouksille. Toisaalta historian kautta on mahdollista saada selvyys myös siihen, miksei kaupunkiin haeta suuria, yli 10 000 delegaatin kongresseja kovin hanakasti.

Nykyään Helsingin vahvuus kokous- ja kongressikaupunkina on ennen kaikkea helppo saavutettavuus kaikkialta maailmasta - myös Aasiasta. Helsinki on idän ja lännen kohtauspaikka, jossa on sekä korkeatasoisia hotelleja että ammattitaitoisia palveluntuottajia. Myös turvallisuus, luonto, meri ja tilan tuntu voidaan lukea Helsingin vahvuuksiksi kokouskaupunkina.

7 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Reliabiliteetti tarkoittaa tulosten ja mittausten pysyvyyttä ja luotettavuutta: kun tutkimus toistetaan, saadaan samanlaiset tulokset. Tutkijan on oltava koko tutkimuksen ajan kriittinen ja tarkka. Virheisiin on varauduttava, sillä niitä voi sattua kerätessä, syötettäessä ja käsiteltäessä. Tuloksia saatetaan myös tulkita väärin. (Heikkilä 2002, 30; Kananen 2008, 79.)

Reliabiliteetissa voidaan erottaa kaksi osatekijää: stabiliteetti ja konsistenssi. Stabiliteetti mittaa mittarin pysyvyyttä ajassa, sillä mitattava ilmiö saattaa muuttua ajan mukana. Stabiiliteettia voidaan nostaa suorittamalla mittauksia ajallisesti peräkkäin. Opinnäytetyössä ei juurikaan voida kiinnittää huomiota stabiliteettiin, sillä uusintamittaukset eivät välttämättä ole mahdollisia. Konsistenssilla puolestaan tarkoitetaan yhtenäisyyttä: mittarin osatekijöiden on siis mitattava samaa asiaa. (Kananen 2008, 80.)

Validiteetti tarkoittaa tutkimuksen pätevyyttä, eli tutkimus mittaa sitä, mitä pitääkin. Validiteetti voidaan varmistaa käyttämällä oikeaa tutkimusmenetelmää. Mikäli mitattavia käsitteitä ja muuttujia ei ole tarkoin määritelty, eivät tuloksetkaan voi olla valideja. Validius puolestaan tarkoittaa systemaattisen virheen puuttumista ja sitä on vaikea tarkastella jälkikäteen. Niinpä se onkin varmistettava etukäteen niin huolellisella suunnittelulla kuin harkitulla tiedonkeruulla. Myös perusjoukon tarkka määrittely, korkea vastausprosentti ja edustavat otokset edistävät validin tutkimuksen toteutumista. (Heikkilä 2002, 29.)

Koen, että tämän opinnäytetyön reliabiliteetti täyttyy, sillä tutkimus voidaan tarvittaessa toistaa ja tuloksetkin lienevät samanlaisia. Tosin jonkin verran tuloksiin on saattanut vaikut-

taa se, että tunsin muutamat haastateltavista henkilökohtaisesti, joten haastattelutilanteet olivat varsin rentoja ja puhetta riitti. Toisaalta on mahdollista, että olen tulkinut haastatteluja väärin tai tehnyt vääriä johtopäätöksiä.

Koen tämän opinnäytetyön vastaavan niihin tutkimuskysymyksiin, joita johdannossa esitetään. Niinpä koen tutkimuksen olevan myös validi. En ainakaan suoralta kädeltä tiedä, mikä muu tutkimusmenetelmä kuin haastattelut ja historian tutkiminen olisivat olleet parempia menetelmiä. Vahvemman validiteetin olisi tosin saanut haastattelemalla suurempaa määrää ihmisiä tai teettämällä myös jonkin määrällisyyttä mittaavan kyselyn aiheesta. Haasteena saattaisi tosin silloin olla ihmisten tavoitettavuus. Moni alalla vuosikymmeniä työskennellyt on jo siirtynyt eläkkeelle tai kuollut.

Oppimisprosessina opinnäytetyö oli hyödyllinen, sillä historiallisten seikkojen tutkiminen tuntui myös selittävän nykyajan kokousalan ratkaisuja tai toimintamalleja. Valitettavasti tämän työn aikataulutusta ei ollut onnistunut, joten valmistuminen viivästyi hieman. Kolmen kuukauden kesätyö katkaisi keväällä aloitetun opinnäytetyön tekemisen, joten uudelleen aloittaminen syksyllä ja itsensä motivoiminen olivat hyvin vaikeita. Kun motivaatio löytyi, työn tekeminen oli lopulta mielenkiintoista. Lisäksi historia on aina kiinnostanut minua.

Ventovieraiden haastattelemisen tuntui aluksi kovin vaikealta, mutta loppujen lopuksi kaikki haastattelut menivät hyvin. Itseasiassa pidin haastattelemisesta. Litterointi puolestaan osoittautui pitkäpiimäiseksi tehtäväksi, mutta sekin oli erittäin opettavaista. Tietojen etsiminen ja hakeminen helpottuivat alun vaikeuksien jälkeen, mutta historiallisten tietojen löytäminen osoittautui oletettua vaikeammaksi. Koska kyseessä on opinnäytetyö, tulos ei ole niin kattava, kuin mitä olisin halunnut ja toivonut. En voinut haastatella kovin suurta joukkoa enkä perehtyä mahdolliseen arkistomateriaaliin tämän enempää, sillä työstä ei voinut tehdä liian laajaa.

Jatkotutkimuksena voisi esimerkiksi tehdä syvähaastatteluja eri järjestöissä siitä, miksi he valitsivat juuri Helsingin kongressinsa pitopaikaksi. Myös kattavien tutkimusten tekeminen itse haku- ja valintaprosesseista täydentäisivät tätä opinnäytetyötä ja toisivat varmasti arvokasta tietoa niin Helsingin kaupungin kongressitoimistolle kuin Finland Convention Bureauille.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Anttila, P. 2000. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. 3. painos. Jyväskylä: Akatiimi.

Davidson, R. & Cope, B. 2003. Business travel - Conferences, incentive travel, exhibitions, corporate hospitality and corporate travel. Kiina: Pearson Education Limited.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8. painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino.

Fenich, G. G. 2008. Meetings, expositions, events & conventions - An introduction to the industry. 2. painos. Amerikan Yhdysvallat: Pearson Education Limited.

Haila, S. 2001. Paasitornin tarina. Helsinki: Painorauma.

Headquarters Magazine - Destination report Finland. 2013. Finland, the fast facts. March 2013. Meeting Media Company (Europe).

Heikkilä, T. 1998. Tilastollinen tutkimus. 4. painos. Helsinki: Edita Prima.

Holopainen, E-K., Mustonen, P. & Suhonen, P. 2001. Finlandia-talo - Tapahtumia, ihmisiä, musiikkia. Keuruu: Otavan Kirjapaino.

Kananen, J. 2008. Kvantti - Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Lindberg, T. 2011. Lomasuuntana Suomi - Näin teimme Suomesta matkailumaan. Tallinna: Hipputeos.

Metsämuuronen, J. 2000. Laadullisen tutkimuksen perusteet - Metodologia-sarja 4. Viro: Jaabes OÜ, Võru.

Rogers, T. 2004. Conferences and conventions - A Global industry. Norfolk, UK: Biddles.

Salokorpi, S. 2000. Itämeren tyttärestä Euroopan kulttuurikaupungiksi - Helsingin kaupungin matkailutoimisto 1963-2000. Helsinki: Monila.

Swarbrooke, J. & Horner, S. 2001. Business travel and tourism. Eastbourne, UK: Butterworth-Heinemann.

Verhelä, P. 2000. Liikematkailu. Helsinki: Edita.

Sähköiset lähteet

Helsingin kaupunki. 2012a. Helsinki-Vantaan lounge maailman TOP10-listalle. Viitattu 9.4.2013.

http://www.hel.fi/hki/Helsinki/fi/kansainvalinen/Uutiset/lounge_top

Helsingin kaupunki. 2012b. Helsinki kongressivieraille. Viitattu 9.4.2013.

<http://www.hel.fi/hki/Helsinki/fi/Kansainvalinen/Helsinki+kongressivieraille>

Helsingin kaupunki. 2012c. Helsinki maailman vilkkaimpien kongressikaupunkien joukossa. Viitattu 9.4.2013.

<http://www.hel.fi/hki/Helsinki/fi/kansainvalinen/Uutiset/vilkkaimpien>

- Henttonen, E. 2008. Usein kysytyt kysymyksiä laadullisesta tutkimuksesta. Viitattu 20.5.2013.
<https://into.aalto.fi/download/attachments/3775242/Kysymyksiä+ja+vastauksia+laadullisesta+tutkimuksesta.pdf>
- HSL. 2011. Helsinki region public transport top in Europe. Viitattu 9.4.2013.
http://www.hsl.fi/en/about/hsl/news/2011/Pages/Page_20110606114954.aspx
- Iccaworld. 2013. ICCA's History: a short walk through the first half century of the association's development. Viitattu 26.4.2013.
<http://www.iccaworld.com/abouticca/history.cfm>
- Kongressiyksikkö. 2013. Kaupungin tukitoimet kongresseille. Viitattu 21.7.2013.
<http://www.visithelsinki.fi/ammattilainen/convention-bureau/palvelumme/kaupungin-tukitoimet-kongresseille>
- Kysy. 2012. Messuhallin historia. Viitattu 28.10.2013.
<http://www.kysy.fi/kysymys/askettain-sattui-silmiini-hsssa-kaksi-menneiden-aikojen-mainintaa-helsingin>
- Lukander, M. & Mannevaara, M. 2005. Finlandia-talon rakennushistoriaselvitys. Viitattu 10.9.2013.
http://www.finlandiatalo.fi/midcom-serveattachmentguid-3b5a3207d5c47e0d1e9676cb44609dd3/Finlandia-talon%20rhs_osa1.pdf
- Marina Congress Center. 2013. Scandic Grand Marina - Katajanokan helmi. Viitattu 27.10.2013.
<http://www.marinacongresscenter.com/DowebEasyCMS/Sivusto/Dokumentit/Esitteet/Historiasuomi.pdf>
- MEK. 2013a. Kansainväliset kongressit paikkakunnittain 2001-2011. Viitattu 3.9.2013.
http://www.mek.fi/wp-content/uploads/2013/04/Kongressit_paikkakunnittain_2002_2012.pdf
- MEK. 2013b. Suomi menestyy hyvin kansainvälisten kongressien järjestäjämäana. Viitattu 3.9.2013.
<http://www.mek.fi/tutkimukset-ja-tilastot/kongressitilastot/>
- MEK 2013c. Ydintehtävät. Viitattu 4.9.2013.
<http://www.mek.fi/tama-on-mek/mek-tehtavat/>
- Messukeskus. 2013a. Yritys. Viitattu 23.10.2013.
<http://www.messukeskus.com/Messukeskus/Yritys/Sivut/default.aspx>
- Messukeskus. 2013b. Messukeskuksen historia. Viitattu 29.10.2013.
<http://www.messukeskus.com/Messukeskus/Yritys/Historiaesitys/index.html>
- Nokia. 2013. Lumia 620. Viitattu 28.10.2013.
<http://www.nokia.com/fi-fi/tuotteet/puhelimet/lumia620/tuoteseloste/>
- Paasitorni. 2013. Historia. Viitattu 24.9.2013.
<http://www.paasitorni.fi/paasitorni/historia>
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Viitattu 29.10.2013.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html
- UIA. 2013. Purpose and objectives. Viitattu 13.5.2013.
<http://www.uia.org/about/objectives>

Ulkoasiainministeriö. 2013a. Asem6-huippukokous. Viitattu 29.10.2013.
<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?contentid=78526>

Ulkoasiainministeriö. 2005b. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssi 30 vuotta. Viitattu 14.10.2013.

<http://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&cad=rja&ved=0CEkQFjAE&url=http%3A%2F%2Fformin.finland.fi%2Fpublic%2Fdownload.aspx%3FID%3D11160%26GUID%3D%257Bae42db32-9990-403f-aba1-192df33ae4d%257D&ei=hMxbUvr1J6WI4gSG54HQAQ&usq=AFQjCNHSNzSnKA57gQDsivQZKjdpKTosnQ&bvm=bv.53899372,d.bGE>

Uutta Helsinkiä. 2013. Jätkäsaareen suunnitteilla uusi kongressihotelli. Viitattu 14.11.2013.
<http://www.uuttahelsinki.fi/fi/uutiset/2013-09-17/jatkasaareen-suunnitteilla-uusi-kongressihotelli>

Visithelsinki. 2013. Helsinki kokouspaikkana. Viitattu 9.4.2013.
<http://www.visithelsinki.fi/ammattilainen/convention-bureau/palvelumme/helsinki-kokouspaikkana>

Yle Areena. 2013. Muisti - Helsingin henki. Viitattu 14.11.2013.
<http://areena.yle.fi/tv/2031776>

Julkaisemattomat lähteet:

Antti-Poika, I. 2013. Haastattelu 7.10.2013. Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto. Helsinki.

Koivistoinen, J. 2013. Sähköpostihaastattelu 9.10.2013. Finland Convention Bureau. Helsinki.

Lindberg, T. 2013. Haastattelu 8.10.2013. Finland Convention Bureau. Helsinki.

Pitkänen, K. 2013. Haastattelu 2.10.2013. Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto. Helsinki.

Saari, J. 2013. Haastattelu 8.10.2013. CONGREX / Blue & White Conferences Oy. Helsinki.

Venhola, T. 2013. Haastattelu 23.10.2013. Finlandia-talo. Helsinki.

Kuviot

Kuvio 1. Kansainväliset kongressit Helsingissä 2002-2012. (MEK 2013a.)

Kuvio 2. Kansainvälisten kongressien osallistujamäärät Helsingissä. (MEK 2013a.)

Liitteet

Liite 1 Haastattelukysymykset	40
-------------------------------------	----

Liite 1 Haastattelukysymykset

-Kerro taustastasi ja työnkuvastasi.

-Kerro oman organisaatiosi kannalta Helsingin kokous- ja kongressitoiminnan historiaa.

-Miten ala on muuttunut työurasi aikana esim. teknologioiden suhteen?

- Miten kongresseja haettiin/järjestettiin ennen internet-aikaa?
- Ketkä henkilöt olivat/ovat olleet kantavana voimana Helsingin kokous- ja kongressialalla? Pitikö tuntea "tietyt" henkilöt tapahtumien taustalla tms.?

-Mitkä tapahtumapaikat ovat olleet erityisiä tai edelläkävijöitä kongressien järjestämisessä Helsingissä?

-Mitkä tapahtumapaikat ovat "näyttelleet pääosaa" Helsingissä järjestetyissä kongresseissa? Miksi?

-Onko jokin kongressi jäänyt erityisesti mieleen? Miksi?

- Milloin, missä ja minkä alan kongressi?

-Millainen on mielestäsi merkittävä kongressi?

-Mikä on käsityksesi syistä, joiden vuoksi kongressit ovat päättäneet tulla Helsinkiin?

-Millaisena näet Helsingin kokous- ja kongressialan tulevaisuuden?

-Mitä muuta minun olisi pitänyt kysyä, mutten kysynyt?